



Tatiana Katkovskaia și Vladimir Beliŭki, soliști ai baletului pe gheață din Kiev. (Citiți în pag. a 9-a: Gogol și... cosmonauții)

INCEPIND CU ACEST NUMAR, UN NOU EPISOD
DRAMATIC DIN ISTORIA RAZBOIULUI INVIZIBIL:

„Alo,
aici Corot“...

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Din sumar:

Există sugestia la distanță ?

Un drakkar pe Dunăre

Chimonouri

și

tranzistori

(pag. 10-a)

ANUL XXI

6

(1038)

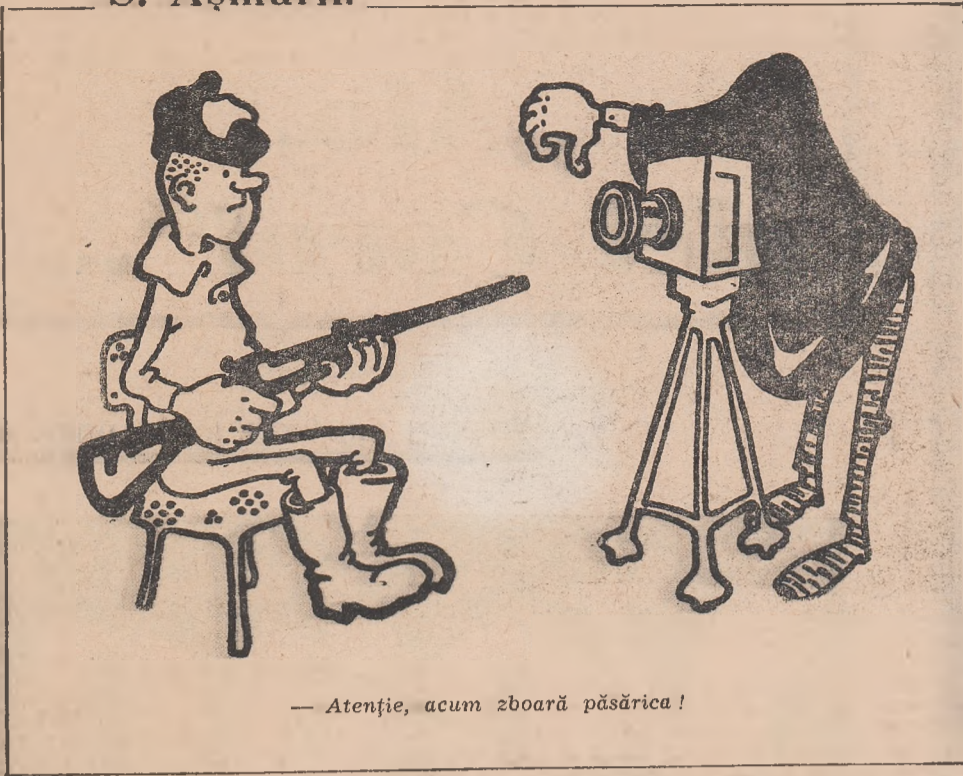
5 februarie 1965

12 pagini, 1 leu



Moscova, cafeneaua „Rovesniki“. Jazz improvizat din... consumatori

S. Așmarin



— Atenție, acum zboară păsărica!

dinastii de muncitori

Acum câteva săptămâni s-a născut în U.R.S.S. o nouă formă de apreciere a muncii. Cîteva familii din orașul Gorki au primit diploma de onoare pentru că au lucrat generații întregi (mai precis — timp de 150 de ani), în aceeași întreprindere. Fi-rește că, pînă acum nu s-au conferit decît puține diplome, pe de o parte, pentru că nu există decît un număr redus de familii care să fi putut, să fi vrut sau să fi trebuit să exercite aceeași meserie și să rămînă credincioase aceleiași întreprinderi un secol și jumătate iar, pe de altă parte, pentru că numai cîteva uzine din Moscova, Leningrad, Gorki și Ivanovo-Voznesensk — se pot mindri cu o asemenea vîrstă.

Arborele genealogic al unei astfel de familii de muncitori se întinde de la începuturile capitalismului pînă în pragul comunismului. Cîte schimbări s-au petrecut în acești 150 de ani, în care membrii familiei Ivanov sau Zaharov au pășit zi de zi în ateliere! Hangarul întunecos, în care aproape toate operațiile se făceau manual, necesitînd un nemaipomenit consum de energie umană, s-a transformat într-o întreprindere modernă, puternic mecanizată și care tinde spre automatizare. Muncitorii au evoluat și ei: sclavul salariat care adesea nici nu știa să scrie și să citească a devenit în cincisprezece decenii un om cu solide cunoștințe tehnice, cultivat, participînd conștient la procesul de producție. Căci din proletariatul de ieri s-a dezvoltat clasa muncitoare de azi, care făurește nu numai istoria întreprinderii respective, ci și pe aceea a țării sale. Primul membru al uneia din familiile care a primit Diploma de onoare a venit în întreprindere ca țaran neștiutor și pînă la 43 de ani a spart zgură, mereu pe același loc. Din generația actuală a acestei familii, întreprinderea numără doi ingineri, pe șeful serviciului de construcții, pe conducătorul unei brigăzi de tineret fruntaș și o asistentă medicală la policlinică.

la vladivostok și leningrad...

La Vladivostok există o linie de autobuze cu punctul terminus la treisprezece kilometri de oraș. Ajunși acolo, călătorii, în marea majoritate a cazurilor oameni de știință, pornesc pe o potecă acoperită cu zăpadă bătătorită de drumeți. Jur împrejur mesteceni, stejari, cedri... La un moment dat, însă, poteca face loc unei șosele late și în fața ochilor se deschide panorama pitorească a unui adevărat orașel. Pe o colină sînt presărate clădiri din cărămidă roșie cu cîte cinci etaje iar jos, pe țărnul golfului Amur, se înalță un palat. E orașelul oamenilor de știință din Extremul Orient sovietic.

Știința a cucerit Siberia. În ciuda cli-mei neobișnuit de aspre și a distanțelor, oamenii de știință înfig jaloane solide pe toate paralelele. Akademgorodokului de lingă Novosibirsk i s-a adăugat astfel recent citadela științei din Extremul Orient. Vechea clădire a filialei din Vladivostok a Academiei de Științe a U.R.S.S. devenise neîncăpătoare, nu mai corespundea noilor cerințe. Noile institute și laboratoare precum și afluența de oameni de știință tineri reclamau spațiu, cît mai mult spațiu. Așa încît Vladivostokul a hotărît să urmeze exemplul Novosibirskului. Și acum cinci ani, în plină taiga, au fost turnate fundațiile primelor case de locuit. Recent, în incinta Palatului științei s-au instalat simultan trei institute: institutul geologic, institutul biologic și institutul pentru studierea substanțelor active din punct de vedere biologic, cel mai tînăr din cadrul orașelului științific și deocamdată unica instituție de acest fel din U.R.S.S.

Lucrările de construcție continuă. Pe terenuri neatinsse încă de mina omului se vor înalța curînd un institut de oceanologie și un complex de institute de cercetări științifice...

Dar, recent, ziarele sovietice ne-au adus o știre care arată că și la Leningrad se va construi un orașel al științei. Construcțiile se vor înalța lingă Petrodvoreț, chiar pe fosta linie a frontului, acolo unde timp de 90 de zile au luptat eroic în încercuire marinarii și soldații din flota Baltică. În 1969, cînd Universitatea de stat din Leningrad își va sărbători 150 de ani de la întemeiere, se vor înalța astfel aici zeci de clădiri. Construcția facultății de fizică și a institutului de cercetări științifice în domeniul fizicii va începe chiar anul acesta, proiectele primei părți a orașelului fiind gata întocmite.

despre iarnă și despre altele...

Întreaga regiune a Moscovei, tapisată acum cu un strat gros de zăpadă, e străbătută în lung și în lat de traiectoriile sinuoase ale schiorilor. Lucrul se explică în bună parte prin vacanța de iarnă a studenților. Cu însuflețirea specifică tineretii, băleții și fetele respiră cu nesaț aerul tare, ozonat, al împrejurimilor capitalei sovietice și nu lasă nerăscolit nici un delușor, oricît de neînsemnat. Se înțelege, însă, că forurile de resort s-au îngrijit și de manifestări sportive organizate. Toate parcurile, stadioanele, bazele sportive de iarnă, au fost puse la dispoziție studenților.

În această ordine de idei, o competiție care se bucură de o entuziastă participare sînt întrecerile pentru juniori desfășurate în complexul sportiv al universității din Moscova. Aceste întreceri sînt socotite ca un excelent mijloc pentru a descoperi noi aspiranți-campioni pentru Jocurile Olimpice din 1968. Sub același semn s-a ținut, de altfel, zilele trecute și conferința unională a antrenorilor de atletism. Majoritatea participanților la discuții a fost de acord în a afirma că pregătirea viitorilor campioni trebuie să înceapă cît mai de-

vreme cu puțință. Cu același prilej s-au dezbătut și cele mai bune metode de antrenament și s-a adoptat un întreg arsenal de noi metode. Antrenorii sînt de părere — și cine ar putea într-adevăr, să-i contrazică? — că nu-i de ajuns ca sportivii mai în vîrstă din echipele reprezentative să fie înlocuiți de alții tineri, ci și că aceștia din urmă trebuie să ajungă la nivelul „veteranilor“.

noua adresă a tretiakovului

Șantiere pot fi înțilnite astăzi în toate cele patru puncte cardinale ale Moscovei. Într-un cartier se înalță o clădire cu 15 etaje, în altul se construiește un nou pasaj subteran, în altă parte...

Și anume, pe cheul Krimskaia, în fața parcului Gorki, excavatoare, buldozere și camioane lucrează din plin, forțînd în jurul unei enorme gropi de fundație în care ciocanele afundă zilnic sute de stîlpi de oțel. În curînd vor totaliza impresionanta cifră de 3 500!

E vorba de construcția unei noi clădiri, în speță de noul local ce urmează să adăpostească Tretiakovul, celebra galerie de pictură a Uniunii Sovietice. Conform proiectului, edificiul urmează să ocupe un teren de 2,5 hectare, suprafața întregului teritoriu destinat galeriei, inclusiv sala de expoziție a pictorilor moscoviți, fiind apreciată la aproape opt hectare.

Noul local al galeriei Tretiakov va putea primi, concomitent, 9 000 de vizitatori, fapt care i-a determinat pe ingineri să conceapă, pentru vasele săli ce vor adăposti exponatele, un sistem automat de climatizare artificială și de îndepărtare a prafului. În felul acesta capodoperele picturii ruse și sovietice vor fi conservate în condiții ideale. Lucrările de construcție vor fi terminate spre sfîrșitul anului 1966, dar prețioasele colecții vor fi definitiv mutate în noul domiciliu în 1967.

peștii trăiesc... în pămînt

Protopterele (protopterus annectens) sînt niște pești de formă aproape cilindrică și de circa doi metri lungime, avînd corpul acoperit de solzi mărunți de formă cicloidală. Ei au doi „plămîni“ (bășici înotătoare) așezați simetric. Trăiesc mai ales în apele dulci ale Africii centrale. Pe timp de secetă, care în această regiune durează cam cinci luni pe an, peștii cad într-o stare de somnolență, îngropîndu-se în nămol, care alcătuiește în jurul corpului un fel de gogoasă (ca la viermii de mătase). În tot acest timp, însă, protopterele respiră.

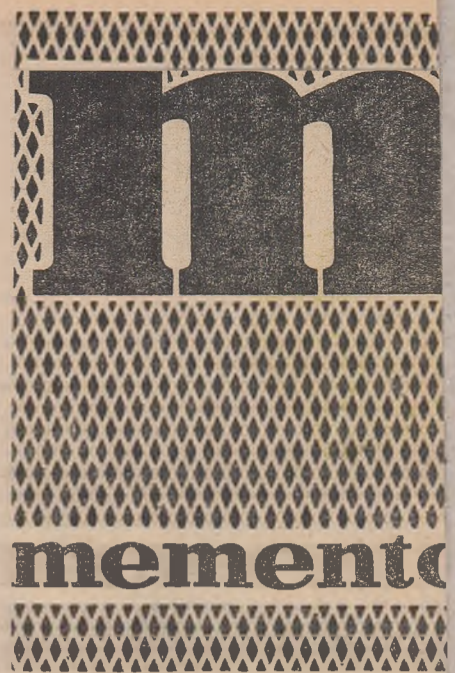
Deși este o specie foarte rară, cîteva exemplare există și în parcul zoologic din Kaliningrad. Cum au ajuns acești pești africani într-un oraș dintr-o republică sovietică?

O expediție științifică sovietică naviga în Atlantic. Poposind la Dakar, profesorul A. Probatov a făcut cunoștință cu specialiștii locali și s-a întreținut mai mult timp cu ei. La despărțire ihtiologul sovietic a primit în dar din partea noilor săi prieteni doi peștișori din specia protopterelelor, ambalați în săculețe de celofan. În tot timpul călătoriei peștii n-au dat nici un semn de viață. Cînd, însă, expediția și-a încheiat călătoria și reprezentanții continentului îndepărtat au fost depuși în acvariu, chiar de la primul contact cu apa au tresărit și... au cerut de mîncare.

De atunci, cei doi peștișori se sînt în parcul zoologic din Kaliningrad ca la „ei acasă“.

într-o zi...

Un mare oraș modern este un organism atît de complex încît e greu de dat o imagine cuprinzătoare asupra-i, oricît de mult s-ar scrie despre el. De aceea, de multe ori se recurge și pe bună drep-



tate, la cifre care, adesea, sînt mai evidente.

Așadar, iată cîteva cifre caracteristice pentru proporțiile și pentru viața de care zi a Moscovei și care au, în 1 și meritul de a fi foarte noi.

Cu cei 6 380 000 locuitori ai ei, capi sovietică este un mare centru industrial și științific. Asta încă nu sp totuși, mare lucru. Oaspeții străini uimiți de amploarea lucrărilor de construcție, de faptul că, așa cum s-a spus de atîtea ori, Moscova este imens șantier. Dar nici asta nu sp încă prea mult.

Iată, însă, o cifră care vorbește de sine: în ultimii șase ani în capi U.R.S.S. s-au construit 680 000 de apartamente, adică de două ori atît cît prindea Moscova din 1917.

Și acum iată alte cîteva. În fiecare metroul din Moscova transporează 10 000 000 de călători, în fiecare zi ori produce 20 000 de ceasuri, 217 000 de rechii de încălțăminte de piele și cauc 2 388 000 de metri pătrați de țesut, 864 000 de kilograme de prăjituri etc. În fiecare zi școlile sînt frecventate de 800 000 de elevi, instituțiile de învățămînt superior de 530 000 de studenți.

Nu-i așa că aceste cifre ne dau, în o idee mai exactă despre freamătul viața orașului?



— Dați-mi voie să v-o prezint pe soția mea.

meseria primejdioasă

Nimic mai simplu decît capturarea peșterelor! Cel puțin așa susține Piotr Mihlov, vînatore încercat și furnizor al bășii zoologice de la Frunze. E destul să uci 3—4 000 de metri în masivul Tian-Șan R.S.S. Kirghiză, să rămii acolo de un singur o iarnă întreagă, să așezi capace într-un loc greu accesibil pînă și unui pinist de mina întii, să iei măsurile necesare pentru ca fiara să nu te descopere mai întii și să aștepti apoi răbdător cadă în cursă...

Dacă ai avut norocul s-o prinzi, mai mine o mică formalitate de îndeplinire: Pantera, căreia un picior i s-a agățat laț, mai are la dispoziție trei labe ghiare și un bot (cu colți fioroși). În aceste condiții urmează să introduci ca malul într-o cușcă și să cobori cu ea 3—4 000 de metri pe care i-ai urcat înainte.

De altfel el nu e singurul vînatore U.R.S.S. care se ocupă cu capturarea animale sălbatice. Cîțiva colegi ai lui decolat recent de pe un aerodrom R.S.S. Iakută, îndreptîndu-se spre Ocea Inghețat de Nord. Aci au descoperit ursoaică albă, cu cei doi pui ai ei. Au putut s-o ucida, dar legea protejează p tigradele din Arctica, așa încît au trel mai întii s-o stragă în altă parte și s-a după aceea s'z prindă ursuleții. Destin lor: o grădină zoologică din străinătate.

CALATORIND PRIN U. R. S. S.

Armand Lanoux

creator al premiului Goncourt

Prin un parc

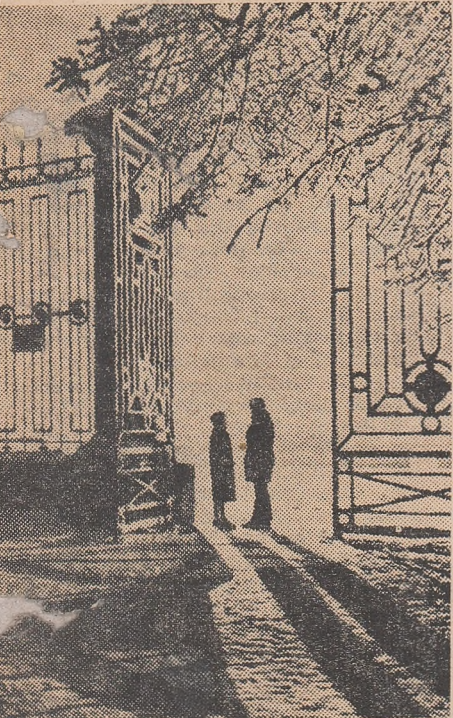
Am vizitat pentru a treia oară Moscova septembrie 1964. Cunoașteam orașul, via-lui, zimbetele lui, parfumul-i original, l de ciuperca și benzină. Un oraș care nu emană cu niciunul din lume. Un oraș industrial și în același timp rustic.

Prima oară, în 1959, venisem pentru Consul scriitorilor sovietici. Pe atunci nu ista încă Palatul Congreselor din Kremlin în Piața Roșie vedeam pentru a ia oară în primăvara aceea liliac înflo- , căci mai fusesem în sudul Franței de de revenisem la Paris și apoi plecasem Moscova.

A doua oară am fost în 1962 și tot în na mai.

Ultima oară, în 1964, făceam parte ntr-o delegație a asociației „Franța-R.S.S.”. Răstimpul de cinci ani, atât de urt în viața unui oraș, mi-a dat, totuși, oarecare perspectivă, o dimensiune în np.

Rafalele de vînt din primăvara lui 1959 -au urmat rafalele toamnei 1964. Privind pe colinele Lenin am văzut cum orașul mișcă, crește, rupe briurile care îl în- ngeau, își întinde în toate direcțiile ten- culele noilor cartiere, împlîntîndu-le în



A mai rămas ceva de spus...

zonele înconjurătoare. I-am văzut palatele, Palatul Congreselor, sobru, cu toată gran- doarea lui, bine încadrat în cele din urmă în ansamblul vechiului Kremlin.

Și iată și noul Palat al pionierilor, dărui- copiii, unul din cei doi zei ai acestei țări. Steaguri multicolore flutură în vînt, invocînd pacea, cel de al doilea zeu, și neii puternic.

Orașul este într-o continuă mișcare. Acesta este spiritul vremii, spiritul unor transformări care alcătuiesc însăși temelia vieții. Transformările sînt vizibile pretu- tindeni. Transformări în moda feminină, devenită acum mai vapoasă, mai elegan- ,tă, mai atrăgătoare. Transformări pe figu-

rile consumatorilor din restaurante, ale spectatoriilor de la „Bolșoi” care rețin acum mai mult privirea asupra toaletelor lor. Am înțeles de mult că zimbetele de pe chi- purile oamenilor au o însemnătate la fel de mare cu evenimentele istorice.

Nu vreau să vorbesc despre vizita la G.U.M., despre demonstrația de la 7 Noiem- brie sau despre jocurile de artificii, să fac o descriere clasică a panoramei Moscovei văzută de pe terasa de la ultimul etaj al vreunui din corpurile edificiului universi- tății. Caut amintiri trecătoare, intime, amintiri despre vreun eveniment care să nu aibă vreo însemnătate deosebită, să fie pur și simplu unul din sutele de mii de fapte mărunte din viața cotidiană, fără vreun interes anume.

Și iată ce am ales din numeroasele, aproape anonimele tablouri moscovite care, s-ar părea, n-ar trebui să atragă deloc atenția călătorului.

Era o seară caldă de duminică. Ploua des, mărunț, o ploaie care o mișca mult pe soția mea, Katerina Tolstoi. Eram singur. Katea obosise și rămăsese la hotel. M-am dus în parcul „Gorki”. În grădina spălată de ploaie, totul strălucea, sclipea. La chei erau ancorate citeva vapoare. Mi-am amintit fără să vreau de Kensington-Park din Londra, de Bois de Boulogne din Paris. Roata mare mi-a amintit de Viena și în același timp de anii copilăriei la Paris.

Imi plac parcurile, căci aparțin oamenilor. Întoideuna aflî în ele chioșcuri de tir, leagăne, veselie, îndrăgostiți mergînd min- nă-n mină, tineri cu ghitară.

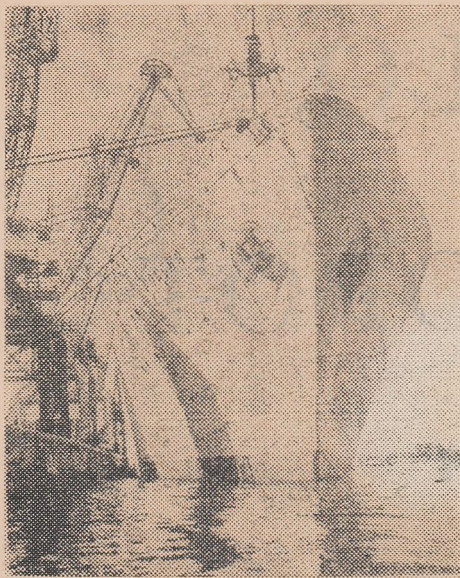
Imi plac parcurile. Bătrînii joacă domino iar tinerii trec pe lîngă ei în amurg ca într-o horă veselă; fețe tinere, fără griji, nasuri în vînt, plete lungi căzînd în bucle, fețe suple rizătoare, grațioase; soldați, ma- rinari... Un adevărat bilci al veseliei în amurg, fără zarvă, între zi și noapte, între duminică și luni, între azi și mâine.

Mă întorc pe aleea centrală, pașii mă poartă spre monumentalele porți ale par- cului. Se face răcoare. De o parte e lacul, de cealaltă Moscova strălucitoare. Pe tera- să, deasupra parcului, s-a instalat o or- chestră, o orchestră militară.

Mă opresc. Se va întîmpla oare ceva? Orchestra va intona oare un marș militar? Nu-mi plac marșurile militare. Dirijorul ridi- că bagheta. Dintr-o fotografie uriașă chipul lui Lenin, nemișcat, zîmbește com- plice. Răsună primele acorduri... Dar... e un vals! Un vals antrenant, vesel, vijelios.

Pentru o clipă mulțimea a încremenit timidă, nehotărîtă. Și, deodată, din mulțime își fac loc două fețe și încep să se învîrte în ritmul muzicii. Se învîrtesc ca însuși valsul, ca însăși viața. Cit romantism în această scenă improvizată!

Un tînăr înalt, dezghețat, puțin ironic, cu maxilare proeminente se apropie de fețe, urmat de un marinar. Băieții despart fe- tele și amîndouă perechile pornesc în rit- mul valsului. Măi trece o clipă și întreg parcul dansează în sunetul muzicii.



Nava de cursă lungă „Rossia”

și porturile sovietice se vor număra prin- tre cele mai bine înzestrate din lume.

Anul trecut, a arătat Viktor Bakaev, navele sovietice de cursă lungă au făcut esca- lă în 600 de porturi din 74 de țări, străbătînd peste 68 000 000 km. Ele au transportat produse extrem de variate, începînd cu mașini-unelte, automobile, instrumente de precizie, excavatoare și terminînd cu minereu de fier, cărbune, laminate etc. — aproape 5 000 000 de tone! Preferința pentru transportul maritim e perfect explicabilă dacă ținem seama de modernizarea navelor, care pot dezvolta acum o viteză mijlocie de 1,2 ori mai mare decît cea realizată pe căile ferate și de faptul că costul transportului pe mare al unei tone de mărfuri este în me- die cu 30 la sută mai ieftin.

Noi unități intrate în ultima vreme în servicii concurează cele mai moderne nave construite în străinătate. Tipul „Leninski komsomol”, cu o capacitate de 15 000 de tone, realizat pe șantierele din Herson și Nikolaev e o navă cu turbine de 13 000 C.P., care poate dezvolta o viteză de 19 noduri. Începînd cu anul acesta însă vor fi puse pe șantier nave și mai perfecțio- nate. La Leningrad vor fi construite car- goboturi de 5 000 de tone special pentru transportul lemnului, nave de tipul „Sofia” de 45 000 de tone, pacheboturi în- zestrate cu chile de rului care le conferă o mai mare stabilitate și deci înlătură te- mutul rău de mare etc.; ele vor moderni- za în continuare flota comercială. Încă de pe acum, peste 70 la sută din navele so- vietice sînt mai tinere de 10 ani!

Din interviu se desprind și proiectele de viitor ale constructorilor de nave so- vietice. În zilele noastre a devenit perfect realizabilă construirea de nave telecoman- date, fără echipaj care, după găsirea unei formule care să le scadă costul, vor fi produse în serie. De altfel în marina co- mercială sovietică automatizarea e folosi- tă pe scară largă nu numai în dirijarea funcționării mașinilor de la un post de co- mandă central ci și în orientarea navei prin cîrme automate. Un alt proiect pre- conizează construirea de submarine de mare tonaj (30 000—50 000 de tone) destinate transportării lichidelor la mari distanțe. În imersiune, un astfel de submarin nu mai întîmpină rezistența valurilor și, la o adîncime de 15—20 metri, nu se mai teme de nici un uragan.

Instalațiile portuare sovietice țin și ele pasul cu impetuoasa dezvoltare a flotei comerciale. În fiecare an sînt construite noi dane și magazine pentru stocașul mă- rfurilor — în care operațiile sînt complet mecanizate — porturile sînt înzestrate cu macarale și cele mai diferite mijloace de transport, ceea ce are drept rezultat fap- tul că încărcarea și descărcarea mărfuri- lor a atins un grad de mecanizare de peste 75 la sută.

TELECOMUNICAȚII

O „punte” de 5 000 de kilometri

Intre capitala Uniunii Sovietice și ora- sele Tașkent, Frunze, Alma Ata și Dușan- be sînt în curs de instalare o serie de re- lee de televiziune care vor umple un „gol” de aproape 3 000 de kilometri. În felul acesta se va putea stabili o punte de 5 000 de kilometri între Asia Centrală și Euro- pa Centrală. Acest proiect face parte dintr-o vastă acțiune în cursul căreia un imens teritoriu, 22 milioane de kilometri pătrați, va fi prevăzut cu o rețea deasă de televiziune.

Deși tînără — în 1964 „Moskovskoe Te- levidenie” a împlinit 25 de ani — televi- ziunea sovietică s-a dezvoltat considera- bil: șase din cele cincisprezece republici unionale și peste 60 de orașe mari sînt

conectate la stația centrală din Moscova. De curînd, datorită noului lanț de relee, au putut viziona programul de la Mosco- va spectatorii din Caucaz, iar locuitorii din Armenia, Gruzia și Azerbaidjan, adu- nați în fața micilor ecrane, au apreciat, la rîndu-le, acest dar de Anul Nou. Există, însă, în multe părți, ca de exemplu la Vladivostok și Norilsk în Nordul îndepăr- tat, centre de televiziune care nu sînt încă legate de Europa din cauza uriașelor întinderi ale țării. Pe întreg teritoriul Uniunii Sovietice sînt răspîndite, în pre- zent, 400 stații de televiziune cu program propriu.

Dar, treptat, rețeaua se întregeste. Cu puțin înainte de începutul anului s-a fă- cut cunoscut că studiouri de televiziune sînt în construcție sau pe planșetele pro- iectanților în 90 de orașe sovietice, printre care cităm orașele Pavlodar, Kizil sau Semipalatinsk. Pînă în 1970 vor fi create în total circa 150 centre mari de televizi- ne. În ce privește varietatea programelor, în curînd stațiile din toate capitalele re- publicilor unionale vor transmite două pînă la trei programe, așa cum făcea pînă acum doar Moscova.

Dezvoltarea luată de televiziunea sovie- tică este oglindită și de numărul abona- ților. Între 1955 și 1960 el a crescut de la 820 000 la patru milioane; în 1964 erau înregistrate 12 milioane de televizoare. Din acestea, 1,5 milioane reveneau numai Moscovei, cu populația ei de 6,4 milioane locuitori.



— Vezi mamă, nu mai citește la masă...

Televizorul „Ogoniok”

Noul televizor sovietic cu tranzistori „Ogoniok” a început să fie fabricat în se- rie. El este prevăzut cu 12 canale de re- cepție și posedă, printre altele, 10 diode semiconductoare și 25 de tranzistori. În a- același timp, în prezent se lucrează la un microtelevizor cu dimensiuni de numai 90×45×100 mm. Ecranul acestuia va avea 40×50 mm. La acest aparat de construcție miniaturală se aplică în practică fizica so- lidelor. Tendința este de a se reduce tot mai mult volumul aparatului, mărînd con- comitent imaginea.

INDUSTRIA ALIMENTARĂ

Conserve din balenă

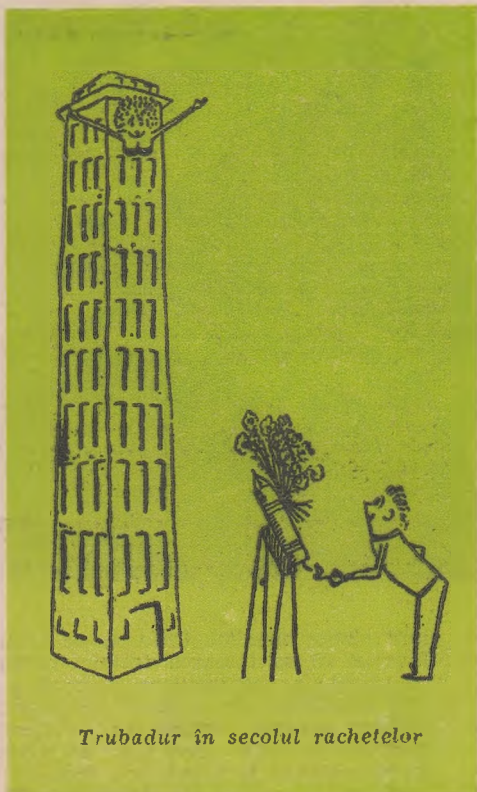
Locuitorii Extremului Orient so- vietic au nu numai o deosebită poftă de mîncare, dar sînt și foarte pretențioși în alegerea felurilor. Pentru ei o adevărată delicatessă o constituie preparatele din carne de balenă. De pildă, pretînd ei — și cei care au avut prilejul să ia masa prin partea locului îi aprobă intru totul — nimic nu poate fi mai gus- tos ca un pateu de ficat de balenă, o bucată de inimă friptă, sau o piftie din... îmotătoare.

Acesta nu este însă totul. Bucă- tarii locali au inventat 30 de feluri de bucate cu carne de balenă: cîrnați, jambon afumat, balenă „à la Stroganov”, pateuri cu tocătură de balenă, balenă cu garnitură de mazăre fină etc., etc.

Actualmente, în Extremul Orient sovietic specialiștii în domeniul fa- bricării produselor alimentare sînt pe cale de a se familiariza cu pro- ducerea de mezeluri din carne de balenă, care conține proteine în proporție mergînd pînă la 24 la sută.

Așadar, iată că balena, pentru prima oară în istorie, începe să de- vină un aliment și încă foarte cău- tat. Autohtonii obișnuiesc chiar să și glumească pe această temă: „Dacă vrei să fii socotit de prin partea locului, trebuie să mîncîni cel puțin o balenă!”

actualitatea



Trubadur în secolul rachetelor

TRANSPORTURI

Navele de cursă lungă

Intr-un recent interviu, Viktor Bakaev, ministrul Marinei comerciale sovietice, a evocat o sumă de date care pun în lumină locul pe care-l ocupă flota comercială în ansamblul comerțului interior și exterior sovietic și faptul că, în scurtă vreme, flota

„ALO, AICI COROT“...

I

Orășelul Kranz din Prusia Orientală era cufundat într-un somn adinc. Nimic nu amintea, parcă, de războiul care de aproape două săptămâni scurma cu șenilele tancurilor și schizele bombelor pământul Ucrainei, Belorusiei și republicilor baltice. Și, totuși, frontul invizibil al războiului se făcea simțit și în această localitate. La Kranz funcționa un post de goniometrie al Abwehrului — serviciul de spionaj al armatei germane.

Operatorul de serviciu, un fruntaș spilcuit, abia își ținea deschise pleoapele grele ca de plumb. În vârta aproape masinal vernierul, ascultându-i zumzetul. Deodată, însă, urechea antrenată a radiotelegrafistului desluși tăcâniul slab al alfabetului Morse. Somnul îi pieri numaidecât. Operatorul se plasă pe lungimea de undă a radioemittorului necunoscut.

— Ei, Hans — se adresă fruntașul unui coleg care picotea și el. — E ceva nou... Verifică la zece șapte sute...

— Da — încuviință Hans după câteva clipe. — Cheamă ofițerul de serviciu.

Ceva mai târziu, când în cadrul ușii se ivi figura somnoroasă, mahmură a locotenentului, postul clandestin își încetase emisiunea. În timp ce asculta raportul operatorului, locotenentul se încruntă. „Nepriceputii ăștia n-au fost în stare să repereze nici măcar cu aproximație coordonatele“ — își spuse el iritat. Și lucrul trebuia să se întâmple tocmai în timp ce era el de serviciu. Va trebui să facă un raport și pe deasupra să asculte și povețele plicticoase ale Hauptmann-ului, șeful postului.

Și, într-adevăr, lucrurile se petrecură întocmai cum prevăzuse locotenentul. Hauptmannul îl muștră aspru și raportă numaidecât șefului său că în eter se ivise un nou post de radio-emisie. Răspunsul șefului fu foarte scurt și categoric: postul să fie numaidecât goniometrat.

Chiar în aceeași zi, către miezul nopții, postul clandestin fu interceptat de toate stațiile de goniometrie din răsăritul Germaniei. Deși emisiua nu dură nici un minut, operatorii izbutiră să stabilească locul de unde venea. Era vorba de Berlin. Cu acest prilej se mai descoperi un lucru tot atât de important: la sfârșitul emisiunii postul clandestin primea o „chitanță“, care confirma interceptarea știrilor de către Moscova.

A doua zi dimineața, când intră în birou, generalul Thile, șeful serviciului de radiogoniometrie al Abwehrului, primi din partea aghiotantului un plic cu parafă: „Foarte urgent. Ultra urgent“. După ce citi, Thile plecă numaidecât la statul major al lui Wilhelm Canaris, șeful Abwehrului, aflat într-o clădire sumbră cu patru etaje de pe Tirpitzufer nr. 74/76.

Amiralul își dădu imediat seama ce urmări putea să aibă pentru el existența unei agenturi rusești chiar în inima Germaniei. Cu prilejul unei consfățiri ținute la Cartierul general al armatei, cu puțin timp înainte de dezlănțuirea războiului împotriva Uniunii Sovietice, Canaris îl asigurase pe Hitler că activitatea serviciului de spionaj sovietic pe teritoriul Reichului era categoric exclusă. Și deodată se ivise neplăcerea asta. Totuși Canaris încercă să se stăpânească pentru ca interlocutorul lui să nu observe teama ce-l cuprinsese. Își lăsă capul pe spătarul fotoliului și-l ascultă pe Thile cu o figură impasibilă.

— Ascultă generale — îl opri, însă, la un moment dat, Canaris pe șeful serviciului de radiogoniometrie. — Îți dau cinci zile; fă ce știi dar să afli coordonatele exacte ale postului clandestin.

Acum, după ce s-a scurs atîta vreme, e greu de stabilit cum a aflat Hitler că în Berlin acționau agenți ai serviciului de informații sovietic. Cert e că el a turbat de furie. Chemați urgent în Cancelaria Reichului, amiralul Wilhelm Canaris și obergruppenführerul SS Reinhard Heydrich au fost martori la o adevărată criză de isterie.

Cu spume la gură, lovind cu pumnul în masă și proferind amenințări, führerul se plimba prin birou ca un leu în cușcă.

La un moment dat, însă, Hitler tăcu și,

apropiindu-se de Canaris și Heydrich, le spuse aproape calm:

— Amîndoi răspundeți de detectarea postului...

— Cred că amiralul Canaris și Abwehrul condus de domnia sa vor rezolva repede fleacul ăsta — interveni numaidecât Heydrich.

— Amîndoi! — răcni Hitler, pe care-l cuprinsese din nou furia. — Repet, amîndoi răspundeți de securitatea Reichului.

Chiar în aceeași zi, din ordinul lui Hitler luă ființă un grup de coordonare a acțiunilor Abwehrului, SD-ului și Gestapo-ului, alcătuit din Canaris, colonelul von Bentevegni, șeful secției a III-a a Abwehrului (serviciul de contraspionaj), generalul Thile și adjuncții lui Heydrich din direcția generală a serviciului secret: Müller și Schellenberg. Conducătorul grupului era Reichsführerul SS Henrich Himmler.

Dar să ne întoarcem cu cîțiva ani în urmă. Într-o zi mohorită din toamna lui 1933, doctorul în filozofie și științe juri-

O nouă pagină din istoria războiului invizibil

avea în momentul acela Reichul — îi spuse funcționarul. Partidul național-socialist și conducătorul lui, Adolf Hitler, fac tot ce le stă în putință pentru ca Germania să-și împlinească măreața misiune ce-i revine. Ca economist de frunte, Herr Harnack ar putea contribui la realizarea ei. I se oferea postul de expert în problemele de comerț exterior. I se arăta această înaltă încredere deoarece nimeni nu se îndoaia de loialitatea lui. O bună bucată de vreme dl. Harnack se ocupase de economia Rusiei Sovietice și chiar vizitase această țară; lucrul era, desigur, cunoscut. Dar se considera că interesul lui avusese un caracter pur academic.

În felul acesta, în Ministerul Economiei Reichului își făcu intrarea un nou colaborator.

Copilăria lui Arwid (se născuse la 24 mai 1901 la Darmstadt) nu se deosebea deloc de aceea a copiilor de o vîrstă cu el din familiile cu stare. Poate că ar fi ajuns un profesor pedant ori un funcționar conștiincios dacă n-ar fi izbucnit pri-



dice Arwid Harnack răsfoia în biroul lui niște ziare. Titluri mari informau despre arestări de comuniști și social-democrați și despre pogromuri împotriva evreilor. Liniștea care domnea în locuința, într-un fel ceremonioasă, tipică pentru un profesor, fu tulburată de țîrîitul prelung, insistent al soneriei.

„Nu cumva au venit să mă ridice?“ — se întrebă alarmat profesorul.

— Herr Doktor, vă caută cineva — se auzi glasul speriat al unui servitor.

— Pofește-l aici.

Pe coridor se auziră pași grei, de cizme. Numaidecât se deschise ușa și în prag se ivi un lungan în uniformă.

— Domnul Arwid Harnack?

— Da, eu sint.

— Am un plic pentru dv. de la cancelaria Ministerului Economiei. — Aici curierul făcu cu multă băgare de seamă un pas pe parchetul lustruit ca oglinda și-i întinse plicul. — Vă rog să semnați.

După ce rămase singur în odaie, Arwid citi grăbit cuprinsul scrisorii scurte, oficiale, foarte neașteptate pentru el. Doctorul Harnack era invitat să stea de vorbă cu un funcționar din minister.

„Șeful de secție care-l primi pe Harnack fu extrem de amabil. Desigur, „Herr Doktor“ își dădea seama ce misiune grea

mul război mondial. Când de pe front au început să se întoarcă trenuri nesfîrșite cu răniți, iar pe trotuare să bocăne cîrjele invalizilor, în sufletul lui Arwid se petrecu o mare schimbare. Tînărul se cufundă în cărți încercînd să găsească în ele răspuns la întrebarea: cum să trăiască mai departe? Pe biroul lui se iviră curînd lucrări de Marx, Engels, Lenin. În 1927 tînărul om de știință plecă în Statele Unite, unde audie cursuri la Universitatea din Madison. Ceva mai târziu își susținu dizertația despre istoria mișcării muncitorești din S.U.A.

Nu se întoarse singur în Europa. Alături de el pe puntea transatlanticului se afla o blondă frumoasă, proaspăta Frau Harnack, fostă miss Mildred Fish, doctor în filozofie, care predase un curs de literatură americană la universitatea din Madison.

În Germania, doctorul Harnack își propuse să se ocupe de aspectele economice ale marxismului. Și, împreună cu profesorul Friedrich Lenz organiză un cerc care avea drept scop studierea economiei planificate.

S. Milin
T. Fetisov

(Va urma)



LEV ȘEININ :

Grații
și
ștreai

IV

(Urmare din numărul trecut)

— Ei, să lăsăm asta — ripostă bătrînul. — O să pun numaidecât sariul la foc, căci văd că ai înghețat binelea... Iar pe dumneata, scumpul domn, te rog din tot sufletul să discuția. Vezi doar că mi-a venit fată.

— O, desigur, nu vreau să vă stîrsc — răspuse Leonid. — Convonoastră n-o privește, într-adevăr, pe risa Lukianovna... Deși, s-ar putea dînsa să-și amintească...

— Aș vrea să știu și eu despre ce-i vorba, dacă, bineînțeles, nu e secret? — în neliniștită Larisa.

— Păi să vă spun în câteva cuvînturi rosti Karghin. — E vorba de împrejur în care a fost grațiat studentul N. Loghinov de către atamanul Dutov — cheie el cu prefăcută indiferență.

Larisa se aprinse la față și apoi în încet, aproape șoptit:

— Nikolai Loghinov?... Mai tînăr...

— Trăiește și e sănătos — răspuse Leonid. — Vă mai amintiți de el?

— Cum să nu-mi amintesc? L-am nscut bine pe Nikolai... Petrovici... fost doar concetățeni... — răspuse Larisa, cu privirea fixată în pămînt.

— Așadar pe noi ne interesează și vele care au determinat cererea de grație semnată de tatăl dv. Sub motiv că slăbit memoria, Luka Mitrofanovici vrea să ne explice. De altfel, Larisa kianovna, să știți că această problemă o însemnătate hotărîtoare pentru soțul Nikolai Loghinov.

— Cum? De ce?! — întrebă femeia larmată.

— Pentru că lui Loghinov i se aduce gravă acuzație: e bănuit de trădare.

— Nu e adevărat! — izbucni plîmînie Larisa. — Nu e adevărat! Cine drăznește să-i aducă această acuzație. Tocmai lui... care a fost un adevărat munist... Care nu s-a cruțat niciodată, să-mi pun capul...

Luka Mitrofanovici incremenise întocmai colț al odăii. Leonid își dădu seama că apropia sfîrșitul încilcîtei povești.

— Tată, de ce taci? — se adresă disperată bătrînului, izbucnind în lacrimi. — Doar știi totul, n-ai uitat nimic! Unde îți e conștiința, tată? — strigă și-și acoperi cu mîinile fața scaldată de lacrimi.

Luka Mitrofanovici se apropie de ea și rosti cu glas răgușit.

— Nu plinge, fata mea! Ascultă, chetatorule. Am să-ți spun totul. Da, am poruncit să se scrie cererea de grație. A întocmit-o avocatul Balahonov... motivele le-a inventat... Așa, ca să fie mai convingător — cum a spus el... (cum, mie mi-era tot una. Jurasem că în fața iconei că o să-l salvez pe Loghinov, deși îl uram de moarte. Apoi mîndus singur la atamanul Dutov în călărie de staroste al orașului și acesta l-a grațiat, în schimbul unei mite de cinci de galbeni.)

— Deci motivele arătate în cererea minciună?

— Da, minciuni pentru ca Loghinov fie salvat...

(Sfîrșit)

EVOCARI

iață de altădată

Ziaristul și scriitorul Vladimir Zhiharovski (1853—1935) și-a intitulat schițele de moravuri din vechia Moscova „Circumi, cluburi și birloguri de artiști”. Extragem din volum două istorioare :

Vechia Moscova exista, de prin 1812, de vechituri, căreia oamenii îi Suharevka, după turnul Suharev străjuia de pe vremea lui Petru I. Istă piață se îngrămădeau și se vindeau haine, încălțăminte, ceabulă, pe scurt tot ce se poate în vechituri și lucruri de furat iar ei se călăuzeau după deviza : „nu înșeli, nu vinzi nimic !”

REVKA

Revka era o lume în sine, o lume și-și avea perechea în lume. Era caracterizată de astfel de întâmplări: bișniț al reuniunilor de miercuri Ișmarovin, pictor și restaurator de tablouri, se întorcea într-o duminică de dimineață și, după un vechi obicei, se ducea direct la Suharevka, unde cum se afla un splendid vas vechi, care semăna cu o picătură de apă cu cel pe care-l avea acasă. Vă puteți închipui bucuria iubitor de antichități care a dat o comoară de mare preț! Vasul, însă, acasă, fu întâmpinat de fata lui Repin cu vestea că, în ziua precedentă, un hoț îl fusese prădată de hoști. Iși rase deci propriul său vas!

EPIN AUTENTIC

Un zi s-a petrecut un incident interesant. Doamnă a intrat în ghereta unui vânzător de antichități, a privit lung tabloul și pînă la urmă s-a oprit în fața unui tablou intitulat „I. Repin”; de tablou atârna o etichetă pe care scria „Zece ruble”. „Poftește ruble. Iau tabloul. Dar dacă nu-i plătești, îl aduc înapoi. Mă duc astăzi la cunoscuți cu care Repin ia dejunul și să-l arăt”, îl preveni cumpărătoarea, un negustor. Luă, într-adevăr, tabloul și oștințele ei și-l arătă lui Repin. A izbucni în ris, ceru un toc și ceru să scrie în partea de jos a tabloului: „Nu este un Repin. I. Repin”. Tabloul a ajuns din nou în Suharevka și ultimă semnătură originală a lui Repin, a fost vîndut cu o sută de ruble.

— care — purtînd, eventual, un Repin în mîna sau unul fals sub braț — ar fi în căutarea vechii piețe, prin preajma ului circular care înconjoară centrul Moscovei, trebuie să fie cu mare atenție ca nu cumva, în căutarea intensă a mării metropole, s-o pălăiească cu tirgul, din care nu au mai rămas decît amintiri.

INTERVIU

Arthur Miller despre...

Prima piesă a dramaturgului american Arthur Miller, „Incident la Vichy”, a fost primită cu un viu interes de cercetătorii teatrului din multe țări. După cum a scris presa sovietică, piesa a intrat în repertoriu și la Teatrul Mic din Moscova, regia lui L. Varpahovski. Recent a avut premiera new-yorkeză a piesei, cu regia lui Arthur Miller, în care rolul căreia autorul a fost solicitat, în cadrul unui interviu, să precizeze ideile și alte amănunte privitoare la ea. Dramaturgul a ținut să sublinieze că

piesa i-a fost inspirată de o vizită în R.F.G., unde a asistat la procesele unor foști căpetenii naziste. Subiectul piesei pornește, de asemenea, de la o întâmplare reală, ce i-a fost relatată scriitorului. Relatarea se referea la actul generos al unui om care și-a dat viața pentru a salva de la moarte un tovarăș de suferință.

Ca și în alte ocazii, criticii presei de mare tiraj din Statele Unite au întâmpinat piesa lui Miller cu răceală, afirmînd că este vorba de un „material vechi, de un teatru vechi”.

Dramaturgul, care este obișnuit cu reacțiile acestor critici, le-a respins afirmînd: „Problema responsabilității noastre este actuală și astăzi. În Vietnam și în Congo oamenii schingiuesc oameni. Sintem cu toții răspunzători de asta și purtăm cu toții partea noastră de vină”.

În același timp, autorul acestei noi piese de succes și-a reafirmat încrederea în valorile umanității, în „bunătatea de totdeauna a omului”.

(Din „Literaturnaia gazeta”)



Din librăria, Konstantin Simonov trece din nou pe afișele teatrelor. După cum anunță presa sovietică, în regia lui G. Tovstonogov, o dramaturgie a ultimului roman al scriitorului : „Nimeni nu se naște soldat”

VITRINA

Știință și legendă



Cine s-a gândit vreodată că un cuțit care lovește fără să ucidă și un om care trece prin zid cu înlesnirea cu care ar traversa compartimentele unui șotron ar putea să constituie mai mult decît episoadele unui basm — o problemă de fizică? Să reconsiderăm minunile basmului din unghiul de vedere al științelor moderne, poate să fie totuși un joc foarte agreabil și odihnitor. Firește, e un joc pe care trebuie să-l accepți cu bunăvoință. Pretențiile savante ar părea ridicule; încruntarea solemnă ne-ar lipsi de plăcerea cea mai nevinovată. Modestia noastră premeditată e gata să se împace cu fanteziile cele mai năstrușnice cu condiția — o condiție din care Voltaire făcea sarcastic un excelent criteriu de estetică — să nu fie plicticoase.

Și romanul lui Voisunski și Lukodianov *) nu e.

Într-adevăr, o problemă de fizică modernă și o expediție în timpul lui Petru cel Mare, o călătorie în Franța Ludovicilor și o aventură în India, un naufragiu și o poveste chinezească, o contrabandă de stupefiante și dispariția unei insule, o conspirație iezeită și o erupție de gaze, o asasinat și un accident de automobil, un amor tineresc și unul timid — toate aceste aventuri nemaipomenite, cer fără îndoială — măcar pentru a fi adunate laolaltă între copertile aceleiași cărți — o fantezie foarte vioaie, o logică, să-i zicem, foarte maleabilă. Sînt calități care nu lipsesc autorilor. Ceea ce le ușurează întreprinderea e un anumit umor. Exact atît cît e necesar ca să consolideze în noi bănuiala că aventurile extraordinare sînt, la urma urmei, o simplă convenție. O convenție menită să ne familiarizeze în chipul cel mai agreabil cu ipoteza îndrăznească că o restructurare întinsă în geografia atomului va face cu puțință, într-o bună zi, „penetrabilitatea materiei”: omul va trece prin zid, cuțitul va lovi fără să ucidă... Și așa mai departe, cu toate consecințele imaginabile în știință și industrie.

Totul pornește de la interesul cu care inginerul Privalov se consacră unei probleme de ordin practic: cum s-ar putea transporta țigău peste mare, fără conducte și, firește, fără petroliere. „Procedeu” cel mai ieftin din punct de vedere economic și cel mai interesant din punct de vedere științific ar fi de fapt acela de a dirija o coloană de țigău prin apele mării, de la sursă la punctul de captare, făcînd din însăși rezistența apei „conducta” necesară. Se pune așadar problema în ce condiții apa ar deveni „penetrabilă”.

Unitatea întregului volum e susținută de dezbaterile acestei probleme. E o dezbateri la care aventurile eroilor concurează pe două direcții: povestea străveche a lui Feodor Matveev, locotenentul țarului, care reîntors din India în urma unor teribile avatari, aduce cu el un obiect unic, transmis apoi din generație în generație, pînă în zilele noastre, un cuțit adaptat la condițiile penetrabilității; și este apoi odiseea experiențelor lui Privalov și Benediktov, Inna și Kolea. Cu mai multă experiență literară, cu un control mai sever al fanteziei și cu mai multă rigoare estetică s-ar fi putut obține din alternarea semnificativă a celor două șiruri de întâmplări nu numai o compoziție mai interesantă și o combinație mai originală de legendă și știință, dar o carte cu înțelesuri mai adînci. E sigur că dorința de a face literatură, fie și de anticipație, a cedat tentației copleșitoare de a discuta ipoteze științifice. Dar e o cedare de care autorii ne consolează zîmbind, în dialoguri vioale, adesea spirituale și cu un plus de voie bună, cu adevărat cuceritoare.

Alexandru Sever

*) E. Voisunski și I. Lukodianov: Echipajul de pe Mekong, Editura Tineretului, București, 1964.

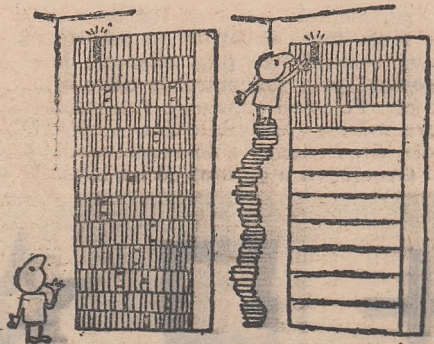
BREVIAR

● Cu prilejul aniversării a 50 de ani de la Revoluția din Octombrie, Consiliul Central al Sindicatelor și Uniunea Scriitorilor din U.R.S.S. organizează un concurs pentru cea mai bună piesă consacrată clasei muncitoare. La propunerea juriului, primul tur al concursului, care este dotat cu numeroase premii, a fost prelungit pînă la 1 aprilie 1965.

● La Casa Centrală a scriitorilor din Moscova, în cadrul ciclului de conferințe „Maestrul prozei sovietice”, a fost evocată personalitatea și opera lui Mihail Mihailovici Zoschenko. Cu acest prilej, au luat cuvîntul K. Ciukovski, V. Kaverin și Igor Ilinski.

● Scriitorul Vladimir Naumovici Bill-Beloțerkovski a împlinit 80 de ani. Cu acest prilej, Uniunea Scriitorilor și presa literară sovietică au transmis scriitorului calde felicitări.

● Revista „Literaturnaia gazeta” a publicat, de curînd, poezia lui Tiberiu Utan „Descoperirea”, în traducerea lui V. Vinogradov.



Desen de V. Karașev, R. Musihina

ISTORIE LITERARĂ

Dactilografatul lui Tolstoi

Ziaristii sovietici au avut nu de mult la Moscova o interesantă convorbire cu unul din cei mai apropiați colaboratori ai lui Lev Tolstoi, pe nume Samuil Bielenki care, anul trecut, a împlinit respectabila vîrstă de 88 de ani.

Bielenki a început să lucreze alături de Tolstoi acum 55 de ani ca... „remingtonist”. Așa erau numiți pe atunci dactilografii sau dactilografele care băteau la mașinile de scris marca „Remington”. Între altele, ziaristii au putut afla că Tolstoi obișnuia deseori să-și dicteze operele direct dactilografului, rebătînd apoi paginile de zeci de ori. Paginile erau scoase din mașină și corectate în așa fel, încît, uneori, din vechiul text nu mai rămînea nimic. Deasupra rîndurilor Tolstoi scria altele, după care dădea paginile să fie bătute din nou.

După moartea lui Tolstoi, soția acestuia l-a rugat pe Bielenki să rămîie la Iasnaia Poliana pentru a o ajuta să pună în ordine moștenirea scriitorului. Într-o zi, în timp ce expediția dădea lași cu operele interzise ale lui Tolstoi pentru a nu fi confiscate de autoritățile țariste, credinciosul colaborator a fost arestat și pedepsit cu închisoarea.

După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, vechiul dactilograf al lui Tolstoi a început să lucreze ca economist planificator la o editură și, la bătrînețe, a ieșit la pensie.



L. N. Tolstoi la Iasnaia Poliana, Vara 1910.

Romanul rus

Sub îngrijirea unui colectiv de redacție, a apărut volumul doi al lucrării „Istoria romanului rus”. Autorii s-au străduit să dea cititorilor o imagine fidelă a procesului de dezvoltare a romanului rus, ce ocupă un loc de frunte în literatura universală printr-un șir de opere cu cea mai largă arie de răspîndire. Într-adevăr, statistici recente au confirmat că Dostoievski continuă să fie romancierul cel mai citit de pe glob. În 1964, opera lui a ocupat din nou primul loc în repertoriul universal al traducerilor literare.

Lucrarea amintită este caracterizată, după cum observa un recenzent, de faptul că „cele mai bune pagini demonstrează cu evidență că romanul rus, care a fost însoțit în dezvoltarea sa de o luptă ascuțită a unor curente estetice contradictorii, a reflectat procesul general al mișcării literare ruse de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX”. Lucrearea adîncește studiul procesului de dezvoltare a romanului rus, în comparație cu alte lucrări similare din trecut.

Structura lucrării este alcătuită dintr-un articol introductiv — consacrat problemelor generale ale dezvoltării romanului rus în cea de a doua jumătate a secolului XIX — și din două mari capitole: „Romanul rus în anii 1860-1870” și „Romanul rus în anii 1880-1900”. În acest cadru, un șir de studii sînt consacrate unor autori. Cităm astfel studiile despre Cernișevski, Pismenski, Turgheniev, Gonciarov, Dostoievski, Tolstoi, Saltikov-Șchedrin, Leskov. Altele urmăresc direcțiile comune ale unor opere literare sau ale unor scriitori. Așa sînt studiile consacrate romanului despre „oamenii noi” și romanului poporanist, pleiadei de romancieri dintre 1880-90, în care sînt incluși A. Moghilianski, V. Baskakov, K. Bikbalatov și alții. Ultimul capitol al volumului este consacrat formării romanului realist-socialist și primelor romane ale lui Maxim Gorki.

PSIHOFIZIOLOGIE

Există sugestia la distanță?

În secolul trecut, un funcționar de bancă, pe nume Smith, lua masa împreună cu soția. La un moment dat s-a schimbat la față și, cuprins de o vădită emoție, a exclamat: „Fred! L-am văzut pe Fred! Cît e ceasul?” — „8 și 45 de minute”, i-a răspuns soția. După cum s-a dovedit mai târziu, la ora aceea fratele lui, Fred, murea fără ca în prealabil să fi fost bolnav.

Și un alt caz. În timp ce se înipoia din Germania, savantul Lomonosov și-a „văzut” deodată tatăl aruncat de o furtună pe

dublă halucinație, auditivă și vizuală). Asupra acestor cazuri au fost făcute fel de fel de speculații.

A doua mare grupă include cazurile provocate experimental. De la bun început trebuie să relevăm că această a doua categorie de manifestări este singura care poate oferi explicația dacă și în ce măsură parte din întâmplările cunoscute sînt veridice și au un mecanism apropiat de acela presupus. A apărut în felul acesta și o terminologie specifică pe care de aci încolo vom fi nevoiți să o folosim: persoana



o insulă nelocuită. Ajuns la Petersburg a aflat intrigat că, într-adevăr, tatăl său plecase la pescuit și nu se mai întorsese. Peste puțin timp fratele lui Lomonosov a găsit cadavru tatălui, împreună cu acelea ale altor pescari, pe o insulă din apropierea coastei Oceanului Înghețat de Nord, insulă care corespundea întocmai descrierii făcute de marele savant. Astăzi, acolo se află o piatră funerară.

În sfîrșit, un exemplu de dată mai recentă: în fața unei comisii de experți, N. Kulaghina din Leningrad a „citit” gîndurile unor inși aflați în fața ei, reproducînd numele obiectelor pe care ei le repetau mintal și ale căror imagini se aflau desenate în plicuri sigilate.

Exemplele amintite, indiferent de locul și timpul desfășurării evenimentelor, par a avea o trăsătură comună: ele ne pun, toate, în fața unor cazuri de ipotetică recepționare a unor stări psihice, reprezentări, gînduri etc. de la o distanță mai mare sau mai mică, prin intermediul unui organ de simț și al unor mecanisme neuropsihice despre care avem cunoștințe cu totul insuficiente.

Multe opere literare și memorii ale unor scriitori (Korolenko, Twain, Zola, Sinclair, Rolland, Simonov ș.a.), precum și articole apărute în diverse publicații citează deseori cazuri mai mult sau mai puțin spectaculoase. O serie de societăți de „cercetări psihice” sau „parapsihice” au adunat, în mod organizat exemple pe o astfel de temă. C. Flammarion, F. Myers ș.a. au notat sute și mii de asemenea exemple, în care, trebuie spus, problema incertitudinii se punea adeseori, cazuri întimplale altora sau din experiența proprie. Notîndu-le, unii urmăreau și scopul de a separa ceea ce e obiectiv de ce e aleator în astfel de întimplări, iar alții, cum ar fi L. L. Vasiliev aveau chiar intenția de a le transforma într-o bază de plecare experimentală. Pînă să ajungă însă la stadiul de a fi cercetate experimental aceste întimplări au fost — în cea mai mare parte sînt și astăzi — obiectul unor păreri care fugitiv îmbracă forme naiv mistice sau sînt încadrate într-o concepție idealist subiectivă, ca manifestări ale spiritului independent de materie, a „sufletului” cu un lăcaș temporar, corpul.

Concepția despre „telepatie” (termenul aparține lui Frédéric Myers) ca proces de transmitere la distanță a „sugestiei mintale” (Ch. Richet) — de către un individ A — și de recepționare a acesteia de către un individ B, a parcurs totuși calea către stadiul unor variate și repetate încercări experimentale.

Psihofiziologul sovietic L. L. Vasiliev, inițiatorul unui laborator înființat pe lângă Institutul de fiziologie din Leningrad cu scopul de a cerceta și explica fenomene psihice mai puțin cunoscute, a publicat în urma unor cercetări făcute de-a lungul multor decenii câteva lucrări sintetizînd și date privind fenomenul telepatiei.

Clasificarea formelor de manifestare a telepatiei include într-o primă grupă cazurile: a) cînd acestea se manifestă spontan, fără o orientare precisă a trăirilor emoționale: pe la ora 7 seara, o persoană este cuprinsă de o puternică senzație de neliniște. Se culcă slăbită, ca după boală. A doua zi, află că, la ora respectivă, îi murise sora geamănă (F. Myers); b) trăirile telepatice spontane orientate asupra unei anumite persoane (cazul Smith, amintit la începutul articolului); c) trăirile telepatice în care există reprezentări amănunțite ale celor petrecute; d) trăirile involuntare foarte clare și puternice, halucinația telepatică: cel în cauză „vede” sau „aude” persoana căreia i s-a întimplat ceva (cazul Lomonosov sau cazul elevului Boria Șaber cercetat și de Behterev: la ora cînd îi murea o prietenă, Boria are o

care transmite sugestia mintală este denumită *agent sau inductor*; aceea care recepționează, *percipient*; conținutul sugestiei mintale transmise constituie informația telepatică. În accepțiunea cercetătorilor contemporani care, în investigațiile și aprecierile lor pornesc de la concepția materialistă denumirea de informație telepatică ocupă un loc principal căci (deși nu este dublată și de posibilitatea de a conștientiza recepționarea acestui purtător



tor) ea presupune un anumit purtător material, natural.

Încercările de a face din fenomenul telepatiei (în accepțiunea materialistă, amintită) un obiect de cercetare și nu un fapt divers, necesită o abordare complexă din punct de vedere psihologic, biologic și fizic. Să urmărim, în mare, acest studiu complex.

Printre primele date experimentale despre telepatie, demne de reținut, cităm pe acelea obținute de Richet. Meritul acestor experiențe (subiecții trebuiau să ghicească denumirile cărților de joc transmise mintal) constă în faptul că numărul reușitelor unor încercări a fost comparat cu numărul reușitelor întimplătoare dat de calculul probabilităților.

Introducerea analizei cantitative în experimentele de transmitere a sugestiei mintale a marcat o cale fructuoasă, sigură, pe care au folosit-o mulți oameni de știință. Experimentele au avut loc după ce au fost luate toate măsurile de asigurare împotriva comunicării prin expresie mimică, gesturi, prin reflectare de către alte obiecte etc. Folosind substanțe farmacologice care măresc excitabilitatea scoarței cerebrale, dr. Brugmans de la universitatea din Gröningen a obținut cu un subiect

reușite în 75 la sută din experiențe (se denumea indicativul pătratelor unui cîmp de șah transmis mintal). Importanța unor astfel de reușite constă în mărturia pe care administrarea substanțelor farmacologice o aduce în favoarea naturii cerebrale, materiale, naturale a fenomenului telepatic.

În afara acestui tip de încercări, numeroși cercetători au căutat sprijin și în înregistrările obiective, electrofizice sau electrofiziologice. Tot dr. Brugmans, de pildă, a obținut la percipientul Van Dam reacții psihogalvanice (modificări electrice ale pielii în timpul unei excitații). Curba reacției oscila brusc în momentul cînd, denumind un pătrat de șah (cum s-a constatat ulterior), acesta coincidea obiectiv cu denumirea transmisă mintal. Rezultate bune în înregistrarea acestei reacții au fost obținute și la Institutul „Behterev”.

Interesante sînt și probele de manifestare a acțiunii sugestiei mintale asupra unor mișcări involuntare pe care percipientul le realizează în momentele și în sensul direcției corespunzătoare acțiunii telepatice.

Împreună cu A. V. Dubrovski și Tomașevski, Vasiliev a obținut date concludente cu subiecți selecționați, folosind ca etalon suspendarea mișcărilor voluntare. Subiecții apăseau mereu pe un dispozitiv pneumatic aflat în legătură cu un cilindru de înregistrare a mișcărilor. Folosind starea hipnogenă, cercetătorii au constatat o corespondență, acoperită statistic, între momentele intreruperii mișcărilor periodice și sugestia hipnotică de a dormi transmisă mintal, pe de o parte, și sugestia de trezire și repariție a mișcărilor periodice pe de altă parte. În 260 de probe de a dormi și trezire prin sugestia mintală au fost obținute cazuri de reușită într-o proporție de 89,6 la sută.

Fără a nega latura interesantă a acestor ultime experiențe trebuie să spunem însă, că ele au o relație oarecum sărăcită cu fenomenul telepatic, acesta din urmă nefiind, după cum se afirmă, exclusiv expresia unei activități energetice transmise la distanță, ci și aceea a unei comunicări informaționale specifice între ființele vii aflate la distanță. Iată de ce are o greutate mult mai mare, în aprecierea telepatiei ca un proces natural ce merită să i se acorde atenție, pînă la o deplină clarificare într-un fel sau altul, experiența efectuată în 1959 la bordul submarinului „Nautilus”. Percipientul, selecționat cu multă grijă, s-a aflat pe timpul experimentului în imersiune în Oceanul Atlantic. Agentul i-a transmis mintal (de la o distanță de câteva sute de kilometri timp de 16 zile, de cîte 2 ori pe zi), cîte una din imaginile denumite ale lui Zenner (într-o ordine de fiecare dată întimplătoare, indicată de un aparat electronic special). Un cerc, un pătrat, o cruce, o steluță, linii ondulate. Experimentul, ireproșabil controlat, a dat rezultate neașteptate: 70 la sută din răspunsuri au fost desenate corect de către percipient, deci de trei ori mai multe decît indica calculul probabilității (20 la sută)!

Dar asupra ipotezelor celor mai plauzibile despre purtătorii materiali ai legăturii telepatice și asupra organelor de simț interesate în transmiterea și recepționarea sugestiei vom reveni într-un articol viitor.

Ion Ciofu

Institutul de Psihologie al Academiei R.P.R.

Încercați și dumneavoastră!

Orice om poate, într-o măsură mai mare sau mai mică, să-și transmită gîndurile la distanță. Dar aptitudinea de a percepe informația telepatică se manifestă totuși mai accentuat la un număr redus de inși, și, mai ales, la tineri.

Pentru a experimenta cele de mai sus, se folosesc de obicei 25 de cartonașe reprezentînd cîinci desene simple. La experiență participă cel care transmite informația telepatică, inductorul, cel care percepe informația, percipientul, și alte două persoane, experimentatorii. Unul din experimentatori, aflat în aceeași încăpere cu inductorul, dă comanda de începere a experienței și înregistrează figurile pe care inductorul le scoate rînd pe rînd dintr-un plic. Al doilea experimentator se află împreună cu percipientul într-altă încăpere și notează figurile pe care le desenează acesta.

Percipientul cunoaște încă dinainte de începerea experienței figurile care îi vor fi transmise. De fiecare dată i se transmite mintal, însă, numai una din cele cîinci figuri, pe care el trebuie să o ghicească. Cum se realizează transmiterea? La comanda experimentatorului (care trebuie să fie auzită și de percipient), inductorul scoate din plic un cartonaș și îl privește foarte concentrat, transmițînd



Știința

percipientului imaginea pe care o are în față. Acesta din urmă desenează pe bucată de hirtie semnul perceput.

Rezultatele experienței sînt trecute într-un proces verbal, după care se prelucrează: se calculează procentul de „coincidențe”, de semne ghicite, comparîndu-le cu coeficientul 20, pe care îl indică teoria probabilităților și ordinea coincidenței desenelor, realizată de către percipient, cu ordinea imaginilor transmise.

După ce inductorul s-a concentrat asupra figurii pe care a dorit să o transmită și a transmis-o, să încerce o clipă s-o uite.

Așadar, puteți încerca și dumneavoastră! Dar să nu fiți totuși dezamăgiți dacă nu veți dobîndi rezultatul scontat, întrucît o bună reușită a experienței presupune un sever control al desfășurării ei, o „prechetepatică” ideală și un „antrenament” mai scurt sau mai lungă durată.

HIDROLOGIE

„Deceniul” internațional

O dată cu anul 1965 a început și noii acțiune de colaborare internațională. Oameni de știință din cîteva zeci de țări au trecut la realizarea planului „Deceniul hidrologic”, discutat încă de mult în cerc restrîns. Acest plan prevede întocmirea unui inventar amănunțit al resurselor de apă potabilă disponibile și asigurarea unei repartiții mai judicioase în folosul populației, industriei și agriculturii.

Consumul populației nu reprezintă decît o proporție infimă din necesarul omenirii. Marii „căpăuni” rîmîn industria și agricultura. Pentru producerea unei tone de laminate de oțel sînt necesare 400 tone de apă și pentru o singură piine de un kilogram se consumă două tone de apă!

Dacă am putea folosi apa oceanelor (97 la sută din rezervele globului), problema ar fi rezolvată. Dar cum aceasta nu se va realiza foarte curînd, hidrologii și-au atacat planul de zece ani cu convingerea că numai un efort colectiv poate să înfăptuiască, pentru moment, principalele pericole.

În vederea unei mai bune cunoașteri a ciclului apei se va proceda la observații meteorologice, auzcultatii geologice, studii teoretice și lucrări experimentale. Specialiștii vor acumula datele culese de stațiile de observație și măsurători, lucrînd conform normelor adoptate de colegiul științific internațional.

De la această acțiune atît de vastă se așteaptă rezultate practice rapide. Printre problemele care au căpătat prioritate figurează metodele de exploatare a apelor freatice și de realimentare a pinzelor acvifere, precum și procedeele de stocare a apelor de ploaie pe terenuri permeabile, pentru a evita pierderile prin evaporare din rezervoarele deschise.

Uniunea Sovietică va participa activ la lucrările internaționale. Pe teritoriul ei funcționează 500 de stațiuni și 1000 de puncte pentru controlul evaporării apei din sol și volumului de precipitații.

Alexandr Kovzel, responsabil de planul sovietic, a precizat că vor mai fi efectuate, de asemenea, cercetări în 162 de bazine fluviale și că Uniunea Sovietică apreciază mult schimbul de date științifice care va avea loc în cadrul „Deceniului”.

Hidrologii și geologii sovietici au înscris de curînd o frumoasă realizare întocmind o hartă, la scara 1/500 000, a resurselor de ape freatice din U.R.S.S. Aceasta reprezintă o muncă gigantică în folosul specialiștilor din toate țările și un prolog la „Deceniul” internațional.



t

ASTRONOMIE

Formele galaxiilor

În Uniunea Sovietică a văzut recent lumina tiparului volumul „Catalog morfologic al galaxiilor”, al cunoscutului astronom prof. Boris Voronțov-Veliaminov. Lucrarea cuprinde fotografiile a 7000 de galaxii.

Galaxiile nu seamănă între ele. Unele sînt în formă de discuri elipsoidale, altele de spirală; o a treia categorie se caracterizează prin forme neregulate.

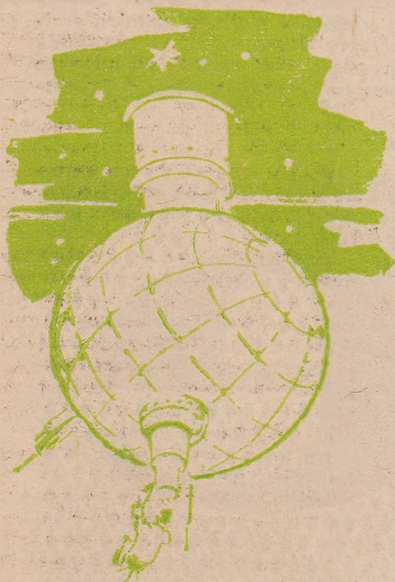
Cîmpul magnetic al unor galaxii determină forma acestora. În nebuloasele gazoase, de pildă, se pot vedea un fel de fire care nu sînt altceva decît gazul dispus după liniile de forță magnetice. Specialiștii au făcut această constatare abia în ultima vreme. Și au mai observat că ea nu este valabilă pentru toate galaxiile, întrucît cîmpul magnetic acționează numai asupra gazului.

În alte galaxii, gazul nu este predominant. Dimpotrivă, el ocupă un loc neînsemnat față de numărul mare de stele. Iar acestea din urmă nu pot fi influențate de cîmpurile magnetice, ci se supun unei alte forțe, gravitația.

Înainte de a vorbi despre cauzele care imprimă acestor din urmă galaxii formele cele mai ciudate, să prezentăm cîteva din ele. Unele seamănă cu șuvițele de apă ale unei fîntini arteziene, dirijate în sensuri contrarii, așa încît extremitățile li se întretaie. Altele se prezintă ca niște ramuri înțeleite, între care se disting opturi și noduri. Sînt interesante pentru astronomi mai ales galaxiile ale căror ramificații ies în cîteva puncte din corpul principal pentru a reintra în el în puncte diametral opuse. Ele sînt atît de strălucitoare pe toată lungimea lor, încît e greu de spus de unde încep și unde se termină.

Dar sînt revenim la forțele care imprimă galaxiilor forme neobișnuite. „Să fie oare vorba de expulzarea materiei ultradense din nucleul sistemului stelar?” se întreabă unii savanți. Prof. Voronțov-Veliaminov a găsit cîteva cazuri care confirmă activitatea nucleelor. Dar formațiile radiale, și mai ales ramificațiile în spirală, descoperite chiar de el într-o serie de galaxii, nu pot fi puse, după părerea lui, pe seama expulzării de corpuri ultradense din nucleu.

Așadar, mai există, probabil, și alte forțe, necunoscute, care determină forma galaxiilor.



ISTORIE

Un drakkar pe Dunăre

Celor familiarizați cu isprăvile vikingilor peste mări și oceane li se va părea poate curios să-și imagineze, la citirea titlului, o călătorie a unui drakkar* pe apele Dunării noastre. Cunoașterea întîmplării, pe care o vom reda în cele ce urmează, o datorăm cercetărilor întreprinse de cunoscutul scriitor și istoric suedez Frans G. Bengtsson.

Această întîmplare s-a petrecut prin anii 980—1010, vreme în care provinciile din sudul Suediei de astăzi aparțineau regatului Danemarcei. Așa se explică faptul că Orm Tosteson, eroul nostru, deși născut și crescut în Skania, se considera ca fiind un danez veritabil. Tot pe vremea aceea, în Miklagard — cum numeau nordicii Constantinopolul, tronul imperiului bizantin era împărțit între Constantin al VIII-lea și Vasile al II-lea, frațele său.

Epoca de glorie a incursiunilor vikinge care, timp de peste 200 de ani, a presărat spațiul și groaza pe coastele occidentale ale Europei, începea să pălească. Doar vestitele Saga recitate în timpul lungilor nopți de iarnă mai aminteau despre isprăvile vestitului Ragnar și ale celorlalți eroi vikingi. Chiar Orm, supranumit cel Roșu, a cărui faimă a pătruns pînă la curtea califului maur din Cordova, părea că a renunțat, pentru totdeauna, la temerarele sale incursiuni peste mare. Această pace și liniște ar fi durat poate pînă la

obișnuit, cei din Gotland. Drumul preferat de neguțătorii din Birka traversa lacul Ladoga și de aici prin Novgorod ajungea pînă la Nipru. Navigația pe riu ridica probleme noi pentru vikingii cunoscători ai mărilor. Între ele, una din cele mai dificile era pregătirea de luptă în cazul unui atac din partea corăbiilor gotlandeze sau din Finnveden. Ca urmare, contrar caracterului lui Orm, s-a adoptat o tactică dovedită mai folositoare; întrebărilor puse li se răspundea cît se poate de politicos, provocările la luptă erau ocolite în mod diplomatic iar justificarea călătoriei era simplă: Orm era moștenitorul unei rude care a decedat la Kiev. A urmat apoi vizitarea în contra curentului extrem de rapid al rîului Ulla, apoi trasul drakkarului cu funii de pe mal și, o dată cu aceasta, a venit proba cea mai grea: trecerea uscatului care desparte apele Ullei de ale Berezinei.

Șapte zile în șir a durat tîrîrea istovitoare a drakkarului peste roțile de lemn puse una lîngă alta. Dar au trecut și ele și, în cele din urmă, pe apele liniștite ale Berezinei, oamenii au început să se simtă din nou în largul lor. Așa au ajuns pînă în dreptul unui sat fortificat locuit de pașnici dragoviți. Presupunerea că satul este destul de bogat dar slab apărat a fost o ispită prea mare pentru vikingii obișnuiți cu jefuirea țărmurilor Angliei și Franței și, cu încuviințarea lui Orm, cîțiva dintre ei au plecat să „procure” alimente proaspete.

Nu mică le-a fost mirarea celor rămași în luntre cînd i-au văzut pe cei plecați că se întorc urlînd de groază și fugînd de li se rupeau picioarele fără să fie urmăriți de nimeni. Ce se întîmplase? Locuitorii satului găsiseră un mijloc excelent de apărare; deasupra palisadei care înconjură satul instalaseră, de jur împrejur, stupi de albine care îi atacau, în roiri masive, pe cei ce încercau să sară peste palisadă. Și, fiindcă nici o tradiție vikingă nu a transmis vreodată metoda de luptă sau de apărare contra albinelor, trei dintre oamenii lui Orm au plătit cu viața această încercare de pătrundere în sat; pietrelor gravate cu rune, puse la căpătîiul lor, le-a revenit sarcina să transmită generațiilor viitoare nefericita întîmplare.

Pînă la capătul drumului mai era o încercare greu de trecut: Kievul. Aici domnea pe atunci cneazul Vladimir, descendent îndepărtat de-al lui Rurik, eroul de origine scandinavă care a pus, în secolul al IX-lea, bazele dinastiei domnitoare în principatul Kievului. Vladimir făcea totul pentru a angaja în garda lui personală, cu voie sau fără voie, războinici veniți din țările nordului. Trecerea pe lîngă zidurile Kievului s-a făcut însă în liniște în timpul nopții și așa, după cîteva zile, drakkarul a plutit, purtat de un vînt prielnic, pe apele Mării Negre, pînă la vărsarea Dunării în mare.

Este greu de stabilit pe care braț al Dunării a pătruns corabia lui Orm, întrucît în Saga se cîntă doar că:

„Totul de jur împrejur,
Era mlaștină și sălbătăcie
Și în orice parte îți aruncaai privirea
Nu vedeai decît stuf și păsări”.

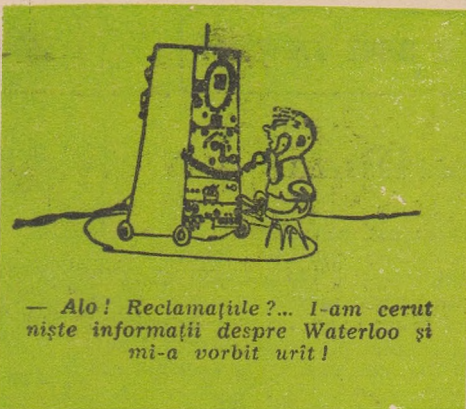
Nici identificarea exactă a cetății în care a fost ascunsă comoara nu este mai ușoară. Știm doar că era clădită din piatră și birne de lemn și că era situată, aproape de apă, pe țărmul drept al Dunării, „nu departe de locul unde Dunărea se desparte în trei brațe mari pentru a se vărsa în mare”. Localizarea acestei cetăți la Tulcea de astăzi ar putea să fie destul de aproape de adevăr.

Cu descrierea acestui drum unic al unei corăbii vikinge pe apele Dunării noastre informarea noastră ar trebui să se încheie. Totuși, pentru a satisface curiozitatea cititorilor, credem că este util să adăugăm și un

EPILOG

Ascunși pe țărm, pentru a nu fi văzuți de cei din cetate, vikingii și-au pregătit planul de atac. Experiența lui Orm și-a dovedit încă o dată eficacitatea; cetatea a fost atacată în zorii zilei și slaba rezistență a apărătorilor a ușurat mult cucerirea ei. Doar că... în cetate, nici urmă de comoară. Din mărturisirile localnicilor a rezultat că trupele bizantine o luaseră înainte lui Orm și că apoi o bună parte din comoară ar fi fost furată de unul din oamenii de încredere ai împăratului Constantin care a fugit cu ea spre nordul Mării Negre. Această parte din comoară a fost descoperită de Orm, după o serie de peripeții, lîngă cataractele Niprului, spre marea bucurie a întregului echipaj care astfel și-a putut primi cota cuvenită conform înțelegerii de la plecare.

Aurel Dimboiu



OPINII

Formarea noilor generații de savanți

„Să explorăm necunoscutul, să deschidem noi-căi științei” — a fost chemarea, recent lansată, de prima conferință a tinerilor savanți din Moscova. Cu prilejul conferinței, Gheorghe Davidov, candidat în științe tehnice și președintele comitetului organizatoric, a relatat presei o serie de amănunte interesante despre activitatea tinerei generații de savanți sovietici.

Ținîndu-se seama de varietatea și de marea număr de comunicări propuse — a declarat Davidov — s-a socotit necesară organizarea a douăsprezece secții pentru principalele ramuri științifice: matematică și mecanică, fizică, chimie, radiotehnică și electronică, cibernetică, construcții de aparate și automatizare, construcții mecanice, construcții și arhitectură, medicină, economie, filozofie, organizarea cercetării științifice. Și iată și cîteva cifre care ilustrează importanța conferinței: 274 de comunicări și 2500 participanți, dintre care mulți invitați din alte orașe ca Novosibirsk, Voronej, Smolensk ș.a.

La conferință au fost de față, pentru a audia comunicările tinerilor lor colegi, savanți de faimă mondială ca Mihail Milionșikov, Nikolai Semionov, Alexandr Ișlinski, Vladimir Siforov, Viaceslav Eliutin, ministrul Învățămîntului superior și secundar specializat și pilotul-cosmonaut Boris Egorov. În cursul lucrărilor au fost abordate probleme referitoare la generații de savanți cu transistori, existența vieții inteligente în Cosmos, proprietățile electrice ale cristalelor, mutogeneze, virologie, stabilirea diagnosticului prin calculatoare electronice etc. etc.

Moscova numără astăzi peste 150 000 de tineri savanți și specialiști. E o cifră impresionantă, dar printre ei există relativ puțini candidați în științe care să-și susțină teza înainte de a fi implinit 30 de ani. În cuvîntarea sa, academiianul Semionov a abordat tocmai această problemă. El a remarcat că vîrsta „firească” pentru dobîndirea titlului de candidat este aceea de 27—28 ani și că titlul de doctor ar trebui dobîndit la 32 sau 33 de ani! În legătură cu problema ridicată au luat cuvîntul numeroși alți vorbitori care au subliniat importanța formării cadrelor de cercetători, ceea ce mijloacele ce pot ajuta tineretul să-și însușească știința în termene optime, a creșterii „randamentului” tineretului, a muncii în colectiv. În ansamblul lor, lucrările recente conferinței de la Moscova au urmărit un singur și mare scop: accelerarea progresului științei sovietice.

INVENȚII

Adio insomniei

O mașină electronică contra insomniei, inventată de trei ingineri sovietici, a fost patentată de curînd și în Statele Unite.

În cadrul unei demonstrații publice, reprezentantul inventatorilor a adormit un salariat al „Biroului de patente” din Washington în numai patru minute.

Mașina suprapune curentul alternativ celui continuu; un pol este aplicat pe pleoapele bolnavului iar celălalt pe ceafă. Cînd curentul atinge intensitatea necesară, bolnavul simte ușoare furnicături în ochi și are senzații vizuale alternante de alb și negru. Somnul, care se instalează în general după cîteva minute, este atît de profund încît a putut fi folosit de medicii sovietici și în scopuri chirurgicale.



Inscripțiile runice amintesc pînă astăzi de glorioasa istorie a vikingilor.

sfirșitul zilelor sale dacă întîmplarea n-ar fi adus într-o zi la Gröning tocmai din Miklagard pe

OMUL DE LA RĂSARIT

Acest om oribil mutilat, care s-a dovedit a nu fi altul decît Are, fratele lui Orm, se întorsese în locurile natale după o priebegie de peste 30 de ani. Nu era greu de ghicit de unde venea; o lume întregă cunoștea doar că în Bizanț pedeapsa obișnuită ce se aplica unor mesupuși consta din scoaterea ochilor, tăierea limbii și a mîinii drepte. Din toată povestirea sa, ne vom mulțumi să reținem numai partea aceea care l-a determinat pe Orm să plece la drum, pentru a ajunge pînă pe meleagurile patriei noastre.

Căci Are l-a informat pe Orm că într-o cetate situată „nu departe de locul unde Dunărea se desface în trei brațe mari pentru a se vărsa în mare”, există ascunsă o comoară uriașă pe care de multă vreme cei din Miklagard ar fi vrut să pună mîna. Gîndul la comoară l-a scos pe Orm din amorțeală. Orm s-a simțit din nou un „than al mării”. La ordinul lui unii s-au apucat de reparația drakkarului, neuitînd nici de vopsirea în roșu a capului de balaur ce-i străjuia prova, în timp ce alții cutreierau ținutul Skaniei și Hallandului pentru colectarea alimentelor și pentru recrutarea vișlașilor.

În sfîrșit a fost găsit și cîrmaclul; îl cheama Spof.

PLECAREA ÎN MAREA AVENTURĂ

s-a făcut într-o dimineață de vară. După un drum fără peripeții demne de semnalat eroii noștri au ajuns în estuarul rîului Dvina. De aici pornea de fapt drumul spre Miklagard pe care îl foloseau, în mod

* Corabie vikingă.

E BINE SĂ ȘTIM

Ateroscleroza

Pînă de curînd, ateroscleroza era considerată un apanaj aproape inevitabil al vîrstei înaintate și o boală ereditară. Cercetările din ultima vreme au arătat că ea poate lipsi la un mare procent de bătrîni, dar că în schimb poate apare și la tineri de 20—30 de ani fără a fi condiționată de ereditate.

Boala se produce prin depunerea de grăsimi — în special colesterolă — în perețele vaselor arteriale. Din această cauză arterele se îngroașă, se întăresc, pierzîndu-și elasticitatea (sclerozare).

Arterele mai frecvent atinse de procesul aterosclerotic sînt: arterele coronare ale inimii, aorta toracică și abdominală, arterele cerebrale și renale; dar ateroscleroza poate afecta și vasele care irigă alte părți ale corpului cum sînt cele ale membrelor inferioare.

În majoritatea cazurilor ateroscleroza este precedată sau însoțită de o creștere marcată a colesterolului din sînge. Alte simptome sînt determinate de localizarea procesului aterosclerotic: ateroscleroza arterelor renale se poate asocia cu hipertensiunea arterială; ateroscleroza arterelor membrelor inferioare duce la „astuparea“ acestor artere și la tulburări circulatorii grave. Una din manifestările importante este durerea la mers sau „claudicația intermitentă“. Alte tulburări sînt: sensibilitatea la rece, scăderea temperaturii locale, paloarea degetelor, senzația de deget mort, mîncărime și arsuri. Ateroscleroza coronariană se caracterizează prin sindromul cunoscut sub numele de „angină pectorală“ și uneori infarct miocardic. Ateroscleroza aortei, localizare frecventă, se poate vedea la examenul radiologic.

Bolnavul care prezintă fenomene chiar în ipicte de ateroscleroză se va prezenta din vreme la medic care va stabili gradul bolii și va da indicațiile de tratament. Există o serie de medicamente care acționează favorabil asupra aterosclerozei (N.R.: heparina, nitroglicerina, trinitrin-papaverina, glucofilin, corfilin), sedative (N. R.: valenal, pasifloral, sedonal etc.). Dozele și modul de administrare vor fi stabilite numai de medic.

Se înțelege că măsurile de tratament dietetic și medicamentos trebuie conjugate cu un regim corect de muncă și odihnă, plimbări în aer liber, exerciții fizice moderate.

Dr. B. A. Astrov

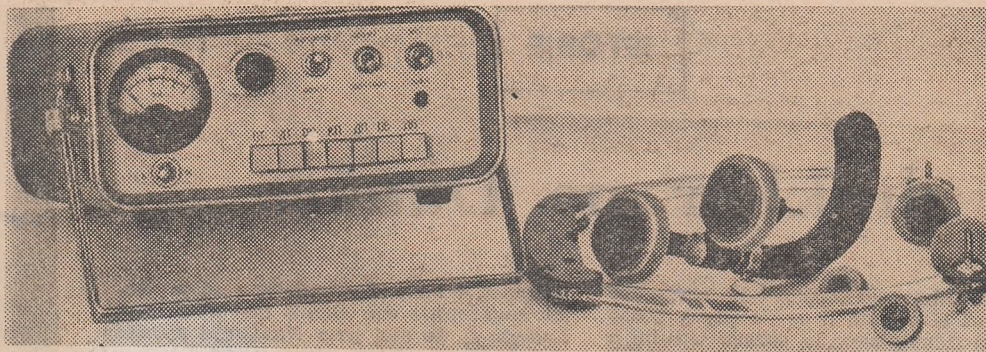
Regimuri dietetice

În afecțiuni cardiace și hipertensiune arterială

Indicații generale: Se vor respecta ore fixe de masă, după masă recomandîndu-se odihnă la pat. Se va mîncă încet, se va mesteca bine. Bolnavii nu vor mîncă mult odată (mese mici și dese) și nu prea rece sau prea cald. Se va asigura un scaun normal. Alcoolul și tutunul sînt strict interzise. Sarea se va consuma numai în cantitățile prescrise de medic. Se va evita creșterea în greutate.

Alimente permise: Zarzavaturi, în afară de varză, (sucul de varză este permis). Produse făinoase (făină, orez, fulgi de ovăz, fidea, macaroane și piine). Zahăr, miere de albine, glucoză, marmeladă, gem. Unt și ulei de porumb (în cantități moderate). Carne: 100 g pe zi fiartă sau friptă. Oua. Lapte, brînzeturi proaspete. Aromatice: mărar, pătrunjel, ceapă, usturoi, suc de roșii, frunze de dafin și lămîie.

Alimente interzise: Supe (parțial sau total, după aprecierea medicului), varză, legume uscate, pește afumat și marinat, conserve de orice fel (în afară de cele dietetice), mezeluri, carne afumată, creier, ficat, rinichi, brînzeturi fermentate, sărate, castraveți murați și alte murături, alimente excitante (cafea, ceai etc.), alcoolul, gălbenușul de ou, vinatul.



Aparat modern, construit la Moscova pentru tratamentul entorselor, contuziilor, traumelor și diverselor maladii neuromusculare. El exercită asupra bolnavului o acțiune analgetică eficientă.

TEMĂ DE SEZON

Administrarea vitaminei D

Pentru a satisface nevoile copilului în vitamină D (antirahitică), gravidele și femeile care alăptează trebuie să ia, în special iarna, untură de pește, preparate cu vitamină D, cit și alimente bogate în vitamină D: carne, ouă, unt, smîntînă, fructe, legume verzi. În felul acesta se „depozițează“ în organism cantități suficiente de vitamină D, care apoi se transmit copilului atît prin sînge (în timpul cînd copilul se află în corpul mamei) cit și prin lapte (în timpul alăptării).

E bine ca în anotimpul rece să se dea și copilului alimentat la sîn (și obligatoriu



celui alimentat artificial) vitamină D, deoarece laptele mamei — și mai ales laptele de vacă — nu poate acoperi întreaga nevoie de vitamină D a copilului.

Vitamină D va fi administrată de regulă la toți sugarii, în afara născuților în lunile de vară. În mod special vor fi vitaminizați prematurii, gemenii, cei născuți toamna și iarna sau alimentați mixt ori artificial sub trei luni, cei cu condiții grele de viață, cei cu infecții cronice.

Există numeroase scheme pentru administrarea vitaminei D. Zilnic se vor da 1000—1500 u (sub formă de picături uleioase) timp de 1—2 luni (iarna), pauză două săptămîni; apoi se reîncepe pe tot timpul anului, exceptînd lunile iulie-septembrie (dacă copilul este scos la aer și soare). O altă metodă, „de șoc“, constă în administrarea vitaminei D la 4—6 săptămîni cite 200000 unități în injecții intramusculare sau pe gură (în total de 4—6 ori, toamna și iarna). În sfîrșit, se pot utiliza doze și mai mari (400000 u pe gură sau în injecții) de două-trei ori la 6—8 săptămîni, exceptînd lunile de vară dacă copilul este scos regulat la aer și soare.

Concomitent cu vitamină D se va da copilului calciu (calciu lactic) 0,50—1 gram pe zi începînd cu trei—patru zile înaintea administrării vitaminei D în doză mare timp de trei săptămîni.

Sînt folositoare, de asemenea, razele ultraviolete sau lampa de cuarț.

Dr. Galina Romanovna

LEXICON MEDICAL

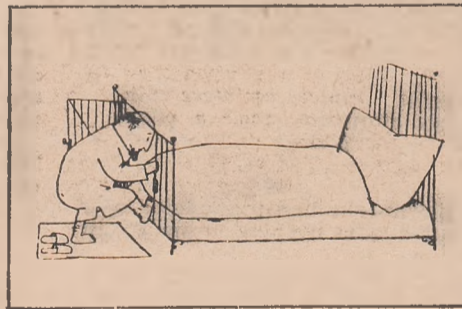
„Cărămizile“ organismului

Dintre principalele substanțe care compun rația alimentară a omului, proteinele sau protidele reprezintă o categorie care joacă în special un rol plastic, contribuind cu alte cuvinte la creșterea și dezvoltarea organismului. Iată de ce proteinele sînt pe bună dreptate asemuite unor „cărămizi“ care folosesc la înlocui-

rea celulelor și țesuturilor distruse. Compuși a patru elemente chimice fundamentale — carbon, hidrogen, oxigen și azot (de unde și numele de substanțe cuaternare), proteinele corpului intră în organismul uman numai prin alimente. Ajunse, însă, în stomac și în intestin, protidele nu pot fi asimilate sub forma sub care au fost ingerate, ci trebuie supuse în prealabil unei transformări pentru a-și îndeplini funcțiunile lor biochimice. Ele sînt descompuse în produși mai simpli, numiți aminoacizi, cu ajutorul unor substanțe numite fermenți sau enzime (pepsina, tripsina pancreatică, elastaza, carboxipeptidaza etc.). Acestea hidrolizează, adică descompun, proteinele complexe în „cărămizile“ ce vor lua apoi calea alcătuirii proteinelor organice.

Prin așa-zisul proces de transaminare care are loc la nivelul ficatului, organismul are posibilitatea de a transforma un aminoacid în altul. Cercetările biochimicilor au scos în lumină faptul că nu toate proteinele alimentare contribuie la creșterea și dezvoltarea organismului copilului. Există astfel proteine care asigură numai metabolismul normal al organismului, însă nu sînt capabile să-l susțină și creșterea, ca de exemplu gliadina (din grâu și secară), hordeina etc. Explicația este că aceste proteine alimentare sînt lipsite de anumiți acizi aminați. Alte proteine alimentare nu conțin acizi aminați în cantitate suficientă. Prezența aminoacizilor esențiali într-o proteină oarecare conferă proteinei o valoare biologică mai mică sau mai mare, în funcție atît de calitatea cit și de cantitatea acestor aminoacizi indispensabili creșterii. Din acest punct de vedere, proteinele alimentare se împart în proteine de valoare biologică (sau nutritivă) completă, care pot acoperi în întregime necesitățile organismului, și în proteine de valoare biologică incompletă.

Pentru menținerea sănătății omului și pentru păstrarea capacității sale de muncă, rația alimentară zilnică trebuie să conțină un minimum necesar de proteine, calculat într-un anumit raport cu cele-



alte principii nutritive. Acest minim azotat constă dintr-o cantitate de azot egală cu aceea pe care omul o excretă prin urină și fecale. Să adăugăm la acestea și faptul că descumarea continuă a pielii, creșterea unghiilor, a părului și alte fenomene biologice se soldează de asemenea cu o pierdere de azot organic.

După unele calcule, femeile ar avea nevoie de 50—70 g proteine zilnic, în timp ce gravidele sau mamele care alăptează au nevoie de 85—100 g proteine zilnic; bărbaților le sînt necesare 60—80 g; copiii între 13—15 ani: 80—85 g, iar adolescenților între 16—20 ani: 75—100 g proteine zilnic.

Pentru o mai bună orientare în alcătuirea rației proteice zilnice redăm mai jos conținutul în proteine al principalelor alimente:

ALIMENTE DE ORIGINĂ ANIMALĂ	
	Protide %
Brînză slabă	35
Brînză grasă	25
Carne	20
Pește	10
1 ou (50 g)	6,3
Lapte	3,3
ALIMENTE DE ORIGINĂ VEGETALĂ	
	Protide %
Leguminoase	26
Cacao	22
Ovăz	16
Paste, orez	7
Piine integrală	7

Dr. Nikanor Moiseev

OVIDIU OPREANU — București: 1) Regimul alimentar pe care îl urmați este cit se poate de corect. Nu am avea nimic de adăugat la cele ce v-au fost recomandate de medicul dv. Singurul lucru care ar mai trebui făcut, ar fi un control periodic radiologic. 2) Tratamentul indicat copilului dv. este foarte bun. S-ar mai putea adăuga 15—20 sedințe de raze ultraviolete făcute progresiv, așa fel încît să înceapă cu 5 minute și să ajungă la 20 de minute.

TH. IORDACHE — Com. Parava (Bacău): Insuficiența cardiacă, fiind stadiul avansat al unei boli de inimă, este o afecțiune cronică, în care nu există un tratament radical. Boala poate fi însă suportată foarte bine mulți ani, dacă se respectă cîteva măsuri elementare: repaus la pat sau în fotoliu cît mai mult cu putință, regim alimentar cu îndepărtarea sării și care să cuprindă în general zeamă de fructe și legume, carne fiartă, făinoase; ca medicamente vă recomandăm să faceți, sub supravegherea medicului, cure repetate de digitală și diuretice (Uroflux, Diuramid, Nefrix) spre a ușura munca inimii.

ALIUBA — Iași: Vă rugăm să citiți răspunsul publicat în nr. 47/1964 sub Lupu Mariana — Huedin, în care indicăm ultimele achiziții în trichomonioza vaginală. Medicamentul Flagyl se poate procura în prezent cu rețetă eliberată de specialist. Este necesar să facă un tratament și soțul dv.

„TĂUNUL“ — Băilești: Aveți desigur o acnee juvenilă, afecțiune care în general e benignă și trece cu vîrsta. Vă recomandăm evitarea atingerii elementelor de acnee cu mina etc. Seara, la culcare, curățați tegumentele cu un tampon de vată înmuiată în apă boraxată 1% (caldă). Se extrag comedoanele cu un ac flambat, se înțepă pustulele și se atîng cu tinctură de iod. Nu se store pustulele de acnee. Apoi aplicați o pomadă cu sulf (Rp: Sulf precipitat 1 g, Vaselină 30 g. D.Sext.). În caz de intoleranță pentru sulf, badijonați cu alcool iodat 1%, 4—5 seri la rînd, după aceea o dată la 3—5 zile. Consumați drojdie de bere 2—3 lingurițe pe zi, vitamine (A, B complex, C, D₂) și totul se va aranja.

DOLCOȘ GEORGETA — București: Așa cum s-a arătat și în articolul despre „Durerea în călcîi“ publicat în nr. 37/1964, în caz că toate tratamentele pe care le-ați urmat nu au dat rezultate, este indicată, în ultimă instanță, o intervenție chirurgicală corespunzătoare. Împotriva durerii: fenilbutazona (3 drajeuri pe zi timp de 7 zile) sau pyran (6 tablete pe zi (0,30) timp de 5—6 zile.

SABINEL — Comuna Rudari (Băilești): Nu se poate pune diagnostic de reumatism numai pe simptomele descrise de dv. Ați făcut analize? (V.S.H., ASLO, fibrinemie, electroforeză etc.) Credem că e vorba de o sensibilitate specială la frig pe care o îmbrăcăminte adecuată (eventual pantalon, ciorapi de lînă, bocanci) și un tratament fortifiant (vitamine din grupul B) o pot remedia. Așteptăm celelalte întrebări.

MARICICA R.—Constanța: 1) Pentru „spălătul“ dinților, oricît ar părea de paradoxal, principalul factor este peria. Pasta sau praful de dinți, deși foarte folositoare, sînt mai puțin importante. Majoritatea produselor care se găsesc în comerț sînt astfel concepute încît să fie atît antiseptice, cit și desodorizante. Se pare, totuși, că pastele cele mai bune sînt cele care conțin și clorofilă. 2) „Dacă nu alergîc cît timp ești sănătos, va trebui să alergi cînd te vei îmbolnăvi“, spunea Horațiu. La vîrsta dv. nu vedem nici o contraindicație pentru educație fizică, fie chiar și alergări. Nu... fugiți deci de ele.

SCURTU ȘTEFAN — com. Ghelar (Hunedoara): Dacă vreți să ne urmați sfatul, citiți cele publicate în pagina noastră „Despre fum și fumători“ în nr. 51/1964. Tîgările nu sînt dăunătoare numai prin nicotina pe care o conțin, ci și prin alți factori ca: oxidul de carbon (rezultat din arderea tutunului cit și a foliei de țigară), acidul cianhidric (0,0003 g prin arderea unei țigări), acroleina, alcoolul metilic și unele substanțe cancerigene (benzpiren etc.) care produc în mod experimental tumori maligne la animale.

N. R.: Răspunsurile la rubrica „Poșta medicului“ se dau în ordinea primirii scrisorilor. Cei care doresc să li se răspundă direct prin poștă sînt rugați să anexeze timbrele pentru francarea adresei de răspuns.



arta



FILM

„Scuzați,
vă pîndește moartea“

Sub acest titlu de o politețe lugubră se ascunde de fapt o comedie plină de haz pe care o realizează la studioul din Tbilisi regizorul Karaman Mgeladze. Regizorul de azi l-a jucat în urmă cu mulți ani pe Jora Arutiunianț în filmul „Tinăra gardă“ al lui Gherasimov.

Dar pe cine pîndește totuși moartea?

„Eroina filmului Nanî găsește un bloc-notes în care scrie negru pe alb: Huțivili să fie omorît cu o cărămidă, Kandelaki spintecat cu cuțitul ș.a.m.d. Venindu-și cu greu în fire, fata pornește la treabă: crimele trebuie preîntîmpinate prin înștiințarea victimelor. Dar ce te faci dacă la Tbilisi sînt cincisprezece Huțivili și minimum douăzeci de Kandelaki? Și atunci fata îi avertizează pe toți.

Intrucît avem de-a face cu o comedie, nu moare, firește, nimeni. Situații pline de haz se înlanțuie în chip neprevăzut.

În rolul Naniei joacă eleva Dalî Ratiiani.

Premieră:

„Tinăra gardă“

„Tinăra gardă“ s-a întors pe ecran. Dar nu într-o simplă reluare, ci într-o nouă redacție. De aceea, putem spune că nu de mult, la Universitatea „Lomonosov“ din Moscova, a avut loc premiera „Tinerei gârzi“

Filmul lui Serghei Gherasimov a fost făcut acum 16 ani. De atunci s-au schimbat multe în viață și în artă. S-au schimbat și spectatorii — a crescut o nouă generație de tineri, pentru care „Tinăra gardă“ face parte din istorie. Cel mai greu examen de rezistență pe care l-a avut de dat filmul a fost tocmai în fața acestui nou public. Anticipînd, vom spune că examenul a fost trecut cu brio. Tineretul anilor 60, prezent în sală, a vibrat la o reali-

tate pe care nu a cunoscut-o direct și a dovedit astfel că filmul n-a îmbătrînit.

După cum se știe, toți interpreții filmului sînt elevi ai lui Gherasimov și erau atunci studenți la Institutul unional de cinematografie. Se poate spune despre ei, azi cu toții actori celebri, că au ieșit din „Tinăra gardă“.

Nonna Mordiuikova, de exemplu, care o interpretează pe Uliana Gromova — neuitata Uliă, romantică, pură, cu o față mereu inspirată de gânduri lăuntrice — a asistat în aceeași perioadă la două premiere: noua premieră a filmului ei de debut „Tinăra gardă“, și premiera filmului „Președintele“, cea mai recentă realizare a actriței. Alte două interprete — Inna Makarova și Liudmila Șagalova, vor prezenta în curînd publicului moscovit ultimul lor film: „Nunta lui Balzaminov“.

În această ordine de idei am dori să reamintim cititorilor interesantul episod al alegerii Innei pentru rolul Liubei Șevțova. Cel care a văzut în ea pe interpreta ideală a cochetei Liuba a fost autorul romanului „Tinăra gardă“, Alexandr Fadeev. Într-o zi, în clasa lui Gherasimov, el a văzut-o pe Makarova în rolul Carmen. „Uite-o pe Șevțova — a exclamat Fadeev. Căci Liuba Șevțova este o adevărată Carmen a Krasnodonului“. Așa a intrat Inna Makarova în film, cu dansul ei spaniol.

Alături de „Ceapaev“, al fraților Vasilev, de „Octombrie“ al lui Eisenstein, de „Femeia-deputat“ și alte filme din fondul de aur al cinematografului sovietic, „Tinăra gardă“ începe pe ecran o nouă tinerete.

COREGRAFIE

Gogol și... cosmonauții

Marele scriitor ucrainean, care și-a scris nemuritoarele sale opere în secolul al XIX-lea, și cosmonauții din zilele noastre sînt eroii principali ai programului pe care îl prezintă un foarte tînăr și talentat



Moment comic

ansamblu coregrafic-sportiv: baletul ucrainean pe gheață. Înființat acum patru ani, ansamblul și-a cucerit o faimă rapidă, obținînd consacrarea definitivă într-un recent turneu la Moscova, unde, la Palatul sporturilor de la Lujniki, a trecut un dificil examen în fața unui public în a cărui amintire este încă vie evoluția patinatorilor americani, austrieci, unguri și a altor maeștri ai gheții.

„...Ultima zi înainte de Crăciun s-a

sfirșit. S-a lăsat noaptea, o noapte clară de iarnă. Stelele clipesc vioi. Luna se ridică măreață pe cer“...

Așa începe nemuritoarea povestire gogoliană „Noaptea de ajun“. Eroii ei susțin prima parte a programului ansamblului de balet pe gheață. Pe scena patinoarului, feeric luminată, patinatorii refac cu mijloace specifice peripețiile pline de savoare prin care trec Soloha, diacul și însuși diavolul.

În feeria pe gheață intitulată „În țara minunilor“, eroii de basm sînt înlocuiți de eroi din zilele noastre — cosmonauți, constructori, sportivi. Aceștia își fac munca lor obișnuită: zboară spre alte planete, brăzdează cu iahturile marea artificială Kahovka, construită tot de ei, sau călătoresc în fări străine — prilej de a executa o îndrăcită rumbă cubană, un vals plin de lirism și alte dansuri.

Ansamblul ucrainean de balet pe gheață este tînăr nu numai prin vîrsta lui „în ansamblu“ — dacă ne putem exprima așa — ci și prin vîrsta componentelor săi. Din cei 72 de dansatori cel mai vîrstnic are 26 de ani iar mezinul 17. Cei mai mulți sînt absolvenți ai Institutului de cultură fizică sau ai unor școli de coregrafie.



— Probabil că e profesorul ei de canto!

MUZICĂ

Cel mai bun cîntec

Ziarul „Sovetskaia kultura“ a inițiat o anchetă cu privire la cel mai bun cîntec al anului 1964. Redacția a primit mii de scrisori de răspuns. La Moscova și Leninograd, Kiev și Volgograd, Ulianovsk și Stavropol, în zeci de alte orașe mari și mici publicul a dovedit un cald interes pentru cîntecul cel atît de strîns legat de viața sa cotidiană.

Cele mai multe scrisori au indicat două cîntece — amîndouă lansate prin intermediul ecranului: „Pășesc prin Moscova“ din filmul cu același titlu și „Virfuri fără nume“ din filmul „Liniste“ — ambele socotite ca realizări de frunte ale cinematografului sovietic din 1964. Locul doi în această originală competiție a fost ocupat de „Cîntecul rămîne cu oamenii“.

Dar autorii scrisorilor nu s-au mulțumit să numească cîntecul favorit, să explice de ce i-a cucerit devenindu-le prieten credincios, ci au adus și o argumentație care depășește sfera preferințelor personale, atingînd serioase probleme generale ca adevărata și aparenta popularitate a cîntecelor, caracterul cetățenesc și popular al genului, găsirea unor mijloace moderne de expresie și multe altele.

Pe foarte mulți i-a interesat, de asemenea, cum au fost realizate cîntecele. Intrucît filmul „Pășesc prin Moscova“ al lui Gheorghî Danelia a rulat și la noi și spectatorii noștri au auzit cîntecul care a fost desemnat aproape în unanimitate, în cadrul concursului suspomenit, ca „cel mai bun pe anul 1964“, socotim interesant să reproducem cuvîntul autorului său, compozitorul Andrei Petrov.

„De obicei nu lucrez și nu prelucrez ce nu-mi place prea mult. Dacă simt că nu e ceea ce vreau, părăsesc varianta respectivă și scriu alta. Din această cauză cîntecul „Pășesc prin Moscova“ a avut zece „ina-ntași“. M-a satisfăcut abia a unsprezecea variantă. Scenaristului Ghennadi Șpalikov i-a plăcut melodia fiindcă îi dădea o totală „libertate de acțiune“. Șpalikov a scris versurile repede și, mi se pare mie, foarte bine: ele se contopesc cu muzica, integrîndu-se organic în spiritul, în tonalitatea ei.

De la acest cîntec „a pornit“ întreaga muzică a filmului, care este alcătuită în proporție de 70 la sută din „Pășesc prin Moscova“, în diferite aranjamente orchestrale.

La ce m-am gîndit cînd am scris cîntecul? După cîte am observat, tineretul nostru preferă melodiile vioale, optimiste, ritmurile dinamice. Ceea ce m-a determinat să scriu un cîntec îmbibat de bucurie și lumină, pe care l-am vrut, însă, nu numai alert și vesel, ci și pătruns de căldură, de sentiment. Și dacă, după părerea publicului, am reușit, nu pot fi decît bucuros“.

ARTA APLICATĂ

Varvara Karbovskaia:

O expoziție reușită

După cum se știe, gloria se distribuie inegal. Hocheiștii învingători părăsesc terenul cu crosele ridicate sus, ca un stindard, în strigătele suporterilor entuziasmați, care scandează:

— Bra-vo! Bra-vo!

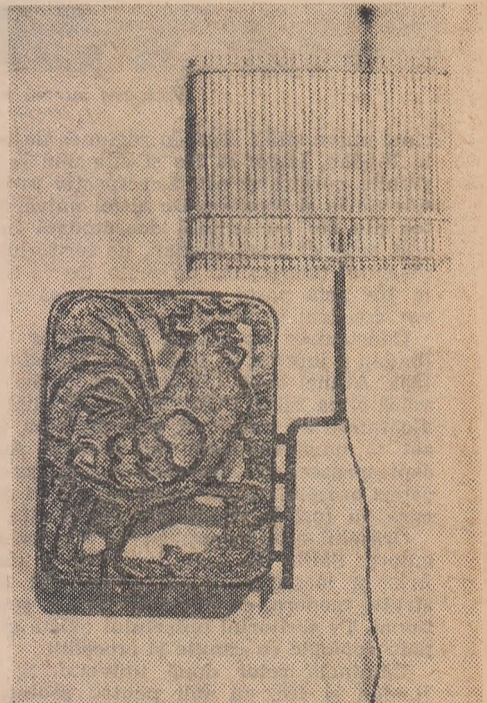
Iar făurarii artei aplicate aproape că nu cunosc dulceața gloriei. Nimeni nu le strigă bravo și nu-i răsplătește cu aplauze furtunoase, nici la expozițiile unde-și prezintă lucrările, nici în magazine unde amatorii cumpără produsul muncii lor.

Aș vrea să repar măcar parțial această nedreptate și să dau ce se cuvine admirabililor artiști ale căror lucrări îi încântă acum pe moscoviți și pe oaspeții capitalei la expoziția „Moscova, capitala Patriei noastre“.

Nu există, într-adevăr, vizitator care să nu încerce un sentiment de recunoștință și de plăcută uimire privind obiectele de artă aplicată, adică tot atîtea mostre ale artei care este chemată să înfrumusețeze traiul nostru cotidian și să ne educe gustul — misiune de loc ușoară.

Mult apreciate sînt covoarele și gobelinurile. Sînt, fără îndoială, opere de o reală măiestrie. Iată „Rusia“, o lucrare a artistei A. Voronkova. Trebuie să cunoști bine și să iubesti natura și arta rusă ca să poți realiza niște culori atît de moi și de luminoase, de parcă ar fi poleite de soare. Interesante sînt și lucrările artistei G. Orlova: covoarele „Creangă“ și „Copaci“. Teșute de mină din in și mătase vegetală, atrag prin laconismul desenului și simplitatea lor grațioasă.

Sute de mii de locuințe noi, hoteluri, case de odihnă, restaurante — tot ce are ferestre și uși — are nevoie și de perdele și draperii. În general, perdelele, draperiile pentru restaurante, case de odihnă etc. sînt



Aplia „Cocoșul“, foarte admirată de vizitatori.

mai frapante, cu o compoziție, dacă pot spune așa, mai densă. Cele pentru locuințe sînt mai discrete, mai simple.

Expoziția nu prezintă interioare, cum ne-am obișnuit să vedem: dormitoare, sufragerii, saloane, bucătării. Sînt amenajate doar colțuri, lăsîndu-se astfel o totală libertate fanteziei vizitatorilor. Artiștii dau a înțelege că „modernul“ împins uneori pînă la absurd (e incomod, dar modern!) este tot mai mult înlocuit de bunul simț și de bunul gust: fotoliile au o formă confortabilă, ceea ce și trebuie, căci, la urma urmei, nu sînt aparate de gimnastică; mesele sînt și ele așa ca să le poți folosi în poziție normală, nu lăsîndu-te pe vine.

Dar ce e pe masă? Nu fețe de masă de plus care și-au trăit traiul, ci șervețele de in. Iar pe șervețele — servicii delicioase de faianță și porțelan, de ceramică, teracotă.

Fabrica de porțelan-faianță din Riga a trimis servicii de cafea: crem și maro, autoare P. Acildieva; alb de faianță cu desen cărămiziu-roșu, autoare R. Șcipariova.

Vizitatorii mai admiră farfuriile decorative de majolică. Una, trimisă de fabrica de ceramică din Gjelisk, este în verde de-gradat ca o coadă de pîn. Frumoase sînt și vazele de cristal, simple și grațioase.

Dar ce e pe acoperim poadea? Cu covoare scumpe în toată camera? Artiștele Orlova, Latonina, Dubinskaia ne-au demonstrat convingător că preșuri de cirpă nu prea mari, bătute și pufoase, într-o singură culoare — albastre, violete, negre, verzi ca mușchiul — așternute în fața patului sau a divanului sînt nu numai practice, ci și împodobesc odaia.



Conștiința profesională a operatorului

NIGERIA

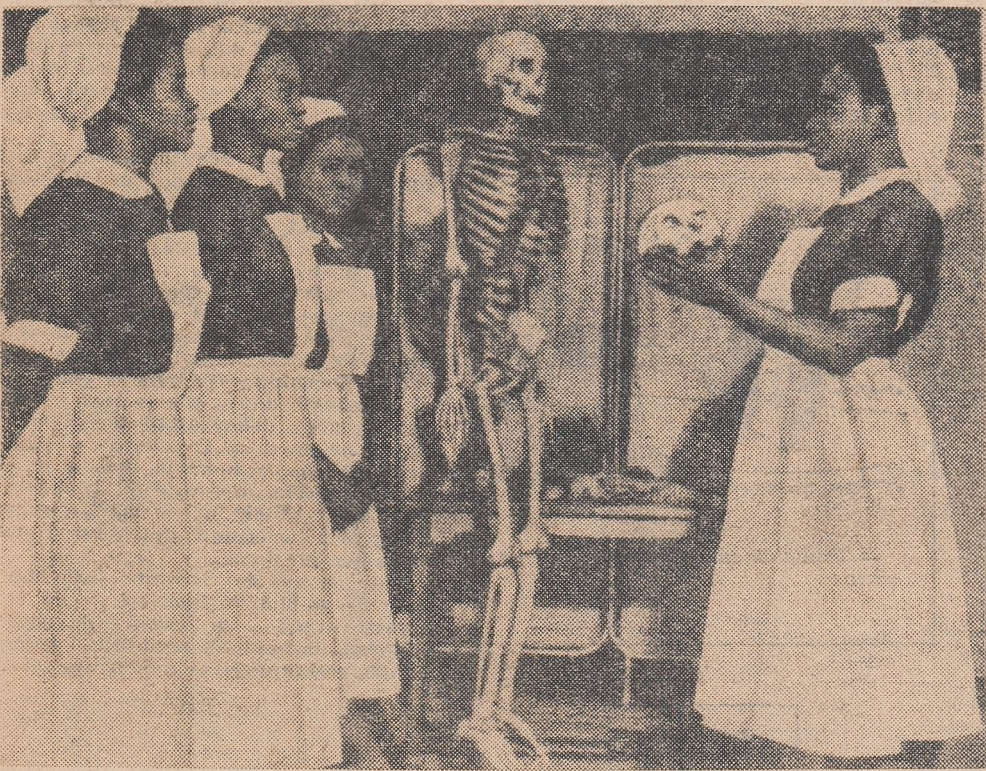
Ibadan — oraș universitar

După câteva zile de zbor am ajuns în sfârșit în Nigeria, unde fusesem invitat de Uniunea națională a studenților nigerieni la lucrările celui de al VIII-lea congres anual al organizației. Din anumite motive am întârziat, așa încât am ajuns abia în ultima zi a lucrărilor. Congresul se ținea la Ibadan, cel mai vechi oraș universitar din țară. Am petrecut apoi o săptămână la cămin în mijlocul studenților, am luat masa cu ei la cantină și am discutat mult.

În momentul de față Uniunea națională are 6 000 de membri. În Nigeria există

panglica cenușie și netedă. Din când în când ne ieșeau în cale oameni cu poveri mari pe cap: un băiețel ducea o legătură de vreascuri, o fetiță purta o găleată uriașă și, în sfârșit, o bătrână voia parcă să se ia la întrecere cu Vlasov și Jabotinski, căci căra pe cap o birnă groasă și lungă de doi metri.

Orașele Oio și Ife seamănă între ele și nu se deosebesc prea mult nici de Ibadan. Sint alcătuite dintr-o sumedenie de căsuțe vechi, acoperite cu tablă ondulată iar viața locuitorilor se desfășoară pe străzi —



Vittoare surori medicale la o lecție practică

cinci universități. Trei în regiunea de vest: la Ibadan, Lagos și Ife și cite una în regiunile nordică și estică, respectiv în orașele Saria și Nsukka. De altfel universitatea din Ife nu se află deocamdată în acest oraș, ci lângă Ibadan, pe teritoriul orașelului universitar de acolo. Se va muta la Ife abia peste cîteva ani, după ce se vor construi clădirile necesare.

Construirea colegiului universitar din Ibadan a început în 1947 și s-a terminat în 1953. Atunci avea 103 studenți, astăzi numără circa 2 000. Universitatea și filiala ei alcătuiesc un orașel de sine stătător, așezat la nouă kilometri de Ibadan. Acum șaptesprezece ani teritoriul pe care se află astăzi orașelul era acoperit de păduri dese, care au fost în mare parte defrișate.

Orașelul este înconjurat de o șosea circulară. Sălile de curs, bibliotecile, căminele și locuințele profesorilor sînt construite modern, cu instalații de aer condiționat. Pe teritoriul orașelului există și un parc zoologic cu cămile și crocodili.

Căminele celor două universități, din Ibadan și Ife, au săli pentru ședințe și cluburi. Studenții discută, cîntă, beau bere sau joacă șah. Uneori vin și studenți — care deocamdată sînt însă puțini. Ele poartă coafură „satelit”. În ce constă această pieptănătură modernă? Părul e împărțit mai întâi în șuvițe și apoi împletit strîns în mai multe cosițe. O față poate să aibă cite 8—10 cosițe, care însă sînt numai o etapă pregătitoare către coafura definitivă. După ce stă cîteva timp împletit strîns, părul creș devine drept și abia atunci se poate face coafura dorită, înaltă și bogată.

Ibadanul este cel mai mare oraș din Nigeria și, în genere, din Africa de vest. E un oraș de ajuns de vechi; a fost construit în secolul al XVIII-lea de poporul *yoruba*, care are și astăzi faima de constructor de orașe.

Întins pe o mare suprafață, orașul este așezat pe coline. În general clădirile nu au mai mult de un etaj. Construcțiile moderne în stil european cum sînt, bunăoară, aceea a Băncii cooperatiste din Nigeria de vest care are zece etaje, magazinul universal „Kingsway”, clădirile de beton în care sînt instalate instituțiile guvernamentale și noul cinematograful distonează cu restul caselor din oraș și din împrejurimi. Pe o colină se înalță turnul televiziunii; locuitorii Ibadanului recepționează astfel emisiuni proprii.

În oraș există reprezentanțe a tot felul de firme și bănci străine, se întretaie căi ferate și șosele. Mai mult, Ibadanul are și un aeroport. Și, totuși, nu se poate spune că este un adevărat centru industrial. Cele mai mari întreprinderi sînt o fabrică de tutun, una de conserve și alta de mase plastice.

...După ce am străbătut periferia Ibadanului am ieșit pe o șosea strălucită de o parte și de alta de adevărate ziduri verzi. Mergeam cu 90 de kilometri pe oră pe

în văzul tuturilor — unde fac negoț cu tot felul de mărunțișuri. Nimeni nu cumpără însă.

Oio este cunoscut din vremi străvechi ca centru al industriei meșteșugărești. De aici cumpără turiștii figuri de lemn care înfățișează meșteșugari, negustori, muzicanți, femei cu copii în brațe — pe scurt africani cu indeletnicirile lor de fiecare zi, precum și *kalebasi* — urile frumoase ornamentate. *Kalebasi*-urile sînt vase făcute din dovleci uscați și împodobite cu desene tradiționale.

...La Ife obiectivul cel mai mult vizitat de turiști este muzeul de arheologie. El adăpostește o sumă de piese rare, printre care capete de bronz și teracotă descoperite cu prilejul săpăturilor făcute în această regiune.

E. Gluşcenko

JAPONIA

Chimonouri și tranzistori

Soarele părea neobișnuit de mare, de parcă n-ar mai fi existat nimic în jur: nici valuri, nici cer, nici țărni stîncos. Soarele se ridica din oceanul Pacific iar fărîmul era Japonia.

Era dimineața, o dimineață obișnuită, luminoasă, cu un aer curat, înviorător. Pe trinchetul navei fusesse arborat drapelul japonez, cu un soare purpuriu, de parcă ar fi fost adevărat, pe un fundal alb. Respectăm astfel o veche tradiție marinărească; intrasem în golful Tokio, în țara gazdă, de aceea, în semn de respect, steagul ei trebuia să filfîie pe catarg.

Încă de pe băncile școlii știm că timp de peste două secole, începînd din 1639, Japonia a fost complet izolată de restul lumii. Legea interzicea japonezilor, sub amenințarea pedepsei cu moartea, să părăsească țara iar străinilor să se apropie de țărmurile Niponiei. Dar aceste vremuri au trecut de mult, sînt de domeniul istoriei.

...Mai întâi am fost salutați de elicoptere, care zburau de colo pînă colo și uneori chiar deasupra catargelor, încremenind din când în când în văzduh de parcă ar fi

pozat unor camere de filmat. Apoi ne-au salutat delfinii, care se zbenguiau cam la o sută de metri în jurul vaporului.

În sfîrșit, am ancorat în port. Ne-au întâmpinat o mare de stegulețe și inscripția „Bine ați venit la Tokio” pe schelele unei clădiri în construcție. Fiecare literă era cit un etaj. Pe chei așteptau fete îmbrăcate în chimonouri elegante și cu crizanteme în mînă.

...Există în lume orașe pe care le cunoaștem bine cu mult înainte de a le vizita. Din cărți, filme, fotografii din ziare și ilustrate ne formăm o imagine mai mult sau mai puțin exactă despre ele.

Care este însă portretul turistic al Tokio-ului?

Să începem cu Ghinza, centrul capitalei. ...Acum mai bine de trei secole, din porunca unui membru al dinastiei Tokugava a fost deschisă o mică fabrică unde se turnau monede de argint. „Ghin” înseamnă argint iar „Za” atelier. Așa s-a născut numele cartierului. Astăzi nu mai există desigur, nici urmă de atelier dar Ghinza continuă să aibă o legătură directă cu monedele. Căci strada adăpostește sute, mii de magazine și magazinașe. Este artera comercială nr. 1 a Tokio-ului.

În orele de vîrf, orice stradă principală dintr-un oraș european ar părea aproape pustie în comparație cu Ghinza. Tokio-ul, arată statisticile, are zece milioane și jumătate de locuitori. E adevărat că nu s-a calculat cifre înși obișnuiesc să se plimbe seara pe Ghinza, dar în orice caz sînt foarte mulți.

...Un autobuz mare, confortabil, strălucitor de sus pînă jos întoarce în piața de lângă hotelul „Imperial”, în fața unei clădiri înalte, moderne unde se află principalul oficiu al firmei „Tosiba”.

„Tosiba” înseamnă generatoare uriașe și aparate minuscule de radio cu tranzistori, troleibuze care circulă pe străzile din Buenos Aires și tramvaie care-i transportă pe locuitorii din Cairo, înseamnă 26 de uzine și 90 de ani de existență, 119 000 de muncitori și o „fabrică de idei”, adică 1100 de oameni de știință care dispun de tot ce e necesar pentru cele mai îndrăznețe experiențe.

Așa arată reclama. ...Autobuzul s-a smuls din îmbulzeala străzilor principale și a ieșit pe o autostradă largă care duce spre Yokohama. Am lăsat în urmă parcuri splendide cu temple peștrițe ca niște jucării și sălcii plîngătoare, transparente ca niște fantome de pe Ghinza. Acum, de o parte și de alta a șoselei nu se vedeau decît două culori: cenușiu și negru. Ne aflam în împărăția uzinelor și a căsuțelor mici și joase.

Miss Miaghi, funcționară la firma „Tosiba”, o femeie subțirică, amabilă și sfi-oasă ca mai toate japonezele, a dus microfonul la gură și ne-a spus:

— În uzina pe care o vedeți în față sînt instalate transformatoare „Tosiba”.

După zece minute a continuat: — În dreapta e o întreprindere a noastră.

Peste alte cîteva minute: — Și această uzină aparține firmei „Tosiba”. Între Tokio și Yokohama avem unsprezece uzine.

...În 1963 Japonia a ocupat primul loc în lume în materie de construcții navale, depășind Anglia, R.F.G. și S.U.A. Ea a întrecut Anglia și R.F.G. în producția de oțel și s-a situat pe locul doi în lume în privința electronicii și a fibrelor artificiale. Japonia exportă în Europa un mare număr de aparate de radio cu tranzistori și magnetofone. Primul cosmonaut american John Glenn a utilizat în Cosmos o cameră de filmat fabricată în Japonia.

G. Gurkov

MALDIVE

În patria musonilor

În Oceanul Indian, la sud-vest de Ceylon, se află un arhipelag alcătuit din cîteva sute de insule de corali cu o suprafață de 300 km pătrați și o populație de aproximativ 100 000 de locuitori, în mare parte indieni, malaezi și arabi.

Maldivele, căci despre ele este vorba, își datorează numele insulei Male, cea mai mare din arhipelag. Așezate foarte aproape de Ecuator, ele nu cunosc anotimpurile caracteristice latitudinilor mijlocii. În cursul anului, variațiile de temperatură sînt neînsemnate, oscilînd între 25 și 35 de grade. Insularii disting totuși două perioade climatice net deosebite și anume aceea a musonilor sud-vestici și a musonilor nord-estici. Din mai pînă la sfîrșitul lui august predomină musonii sud-vestici. Ei sînt însoțiți de ploii tropicale și de furtuni aproape continue, pe



mare. După o scurtă perioadă de acalmie, încep să bată vînturi puternice care nu încetează decît în martie. Valurile uriașe ce se formează în acest răstimp, îngreunează mult pescuitul. Din care cauză, luni de-a rîndul pescarii nu ies în larg.

Viața insularilor este strîns legată și depinde în mare măsură de plantațiile de cocotieri. Se spune că, cu multe secole în urmă, valurile Oceanului Indian au zvîrlit pe insulele Maldive, nelocuite în vremea aceea, nuci de cocos. Deși străbătuseră un drum lung pe apele înspumate, fructele își păstraseră totuși puterea de germinație. Drept rezultat, după cîteva decenii pămîntul sărac al insulelor de corali se acoperi cu crînguri de cocotieri.

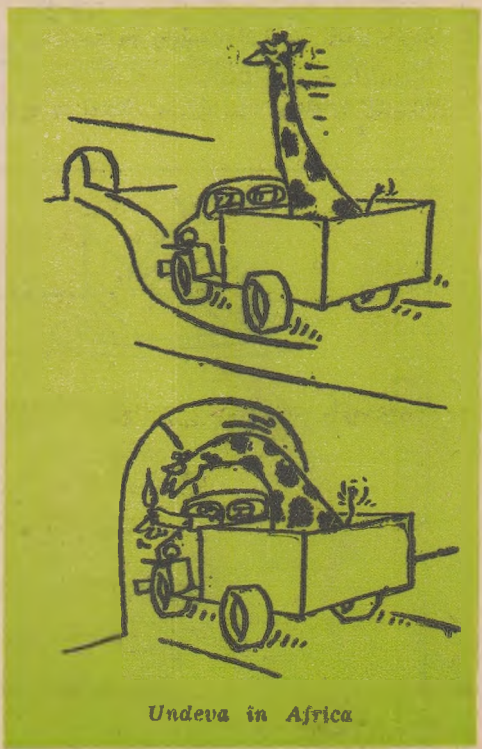
Cu timpul, insularii s-au deprins să folosească aproape în întregime tot ceea ce oferă acest arbore prețios, care rodește întreg anul. Numai din nuca de cocos se pot prepara zeci de mîncăruri. Miezul de nucă coaptă e întrebunțat ras, în alimentație. Din el se extrage laptele de cocos utilizat ca sos la pește, orez și carne de broască țestoasă. Sucul nucilor încoțite e coagulat de gospodine și transformat într-o masă brînzooasă, foarte gustoasă, care poate înlocui desertul.

Dar palmierii furnizează insularilor și material de construcție. Dacă locuitorii Maldivelor ar avea posibilitate să-și acopere casele cu tablă, tot n-ar face-o, deoarece tablă, deși mai rezistentă la intemperii, se încinge la soare și le-ar face viața insuportabilă în colibe. Acoperișul din frunze de palmier menține răcoare în locuință și apără de ploii.

După calcule aproximative, fiecare cocotier dă, în medie, cincizeci de nuci. Iar din fiecare sută de nuci se obțin 15—18 kilograme de copra (miezul uscat al nucii de cocos), care are la rîndu-i o sumedenie de utilizări. Bunăoară, din copra tăiată mărunt și expusă în hirdaie mici la soare se poate obține ulei de cocos. Copra este exportată, aducînd mari venituri țării. În străinătate e prelucrată și transformată în săpun, margarină, ulei și șroturi. Insularii folosesc pînă și coaja de nucă, pe care o preschimbă în cărbuni. Aceștia sînt întrebunțati în gospodărie, la prepararea mîncărilor sau în fierării.

În Maldive există un obicei foarte interesant, așa spune chiar o tradiție. Deși unele insule sînt acoperite de la un capăt la altul cu plantații de cocotieri, fiecare locuitor își cunoaște parcela lui și nu se atinge niciodată de copacii altuia. Altfel e, însă, cînd o nucă cade pe jos. O lege nescriasă îngăduie oricui să și-o însușească. Dacă n-o poate lua imediat, norocosul o încercuiește cu o linie și o lasă acolo, pînă cînd o poate duce acasă. În acest caz, nimeni nu mai îndrăznește să o ridice de acolo.

M. Ivanov



Undeva în Africa



Stofe de
calitate
LIBERTATEA
I. I. S. - SIBIU

Bogat și variat sortiment de desene și culori



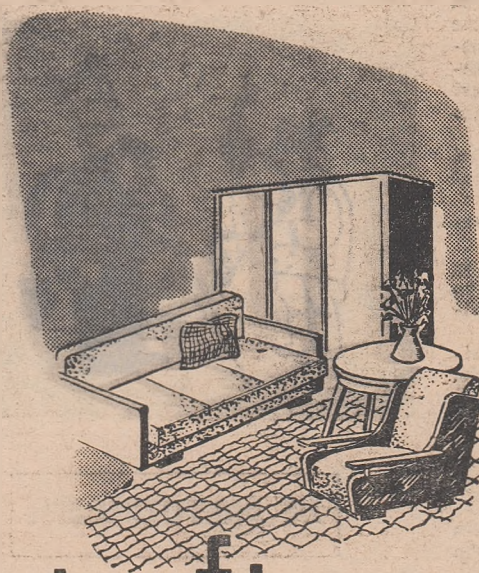
GALLUS
Vopsește orice țesături
MĂTASE • BUMBAC • LINA
ROCHII • HAINE • BLUZE

GOSPODINE, folosiți!
• Oala pentru fierț lapte
• Oala pentru fierț cartofi
produse de:



EMAILUL ROSU
MEDIAȘ

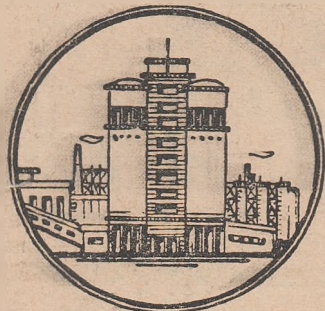
AVANTAJE: laptele nu dă
în foc, cartofii fierb în aburi
repede și nu se sfărâmă.



Garnituri

- PAL COMPLEX
- FOTOLII PAT
- CANAPELE „CARPAȚI”
- CAMERE DE ZI TIP „MC3”
- SCĂRI POMPIERISTICE DE TOATE TIPURILE
- SCULE DE TÎMPLĂRIE
- ARTICOLE SPORTIVE, PRODUCE :

iprofil „măgura codei”



COMBINATUL CHIMIC
FĂGĂRAȘ

Telefon 207

Oferă spre vânzare:

AZOTAT DE SODIU
STAS 6030/1959

Utilizat în industria alimentară, siderurgică, textilă, sticlărie etc.

SULFIT DE SODIU
N. I. 2449/1962

Deșeu rezultat de la fabricarea fenolului, utilizat la fabricarea hîrtiei și celulozei.

SULFAT DE AMONIU
STAS 931/1961

Utilizat la fabricarea medicamentelor, în industria alimentară, tăbăcărie etc.

DAMIGENE DE STICLĂ
STAS 2062/1961

Capacitatea 50 l. Stoc supra-normativ.

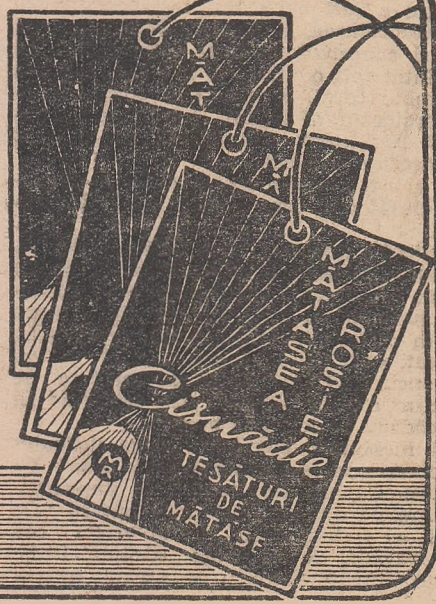
Fabrica de articole de tablă
CODLEA = BRAȘOV

Telefon 146

VINDE IMEDIAT DIN STOC DISPONIBIL

- CRISTALE pentru noptiere metalice dimensiunea 380 × 375 × 5 m/m. 1900 buc.
- SIRMĂ moale neagră necoaptă, 0,02 m/m. 10 000 kg.

Pentru
CONFECȚII
cereți
ȚESĂTURILE DE
MĂTASE
& RELON
produse de
MĂTASEA ROȘIE
CISNĂDIE



Sportivi, tineri, adulți!
Pentru reconfortare,
după eforturi,
consumați tablete de



Glucoză

aromatizată
cu esențe naturale de
portocale, lămâie,
vanilie etc.
PLACUTE LA GUST
ȘI UȘOR ASIMILABILE.



Si discutia e o arta...

„Din discutie tisește lumina“... E o maximă pe care o aplicăm în cele mai diferite situații. Discutăm despre fleacuri sau despre chestiuni de importanță vitală, discutăm calca sau cu „spume la gură“. Oricare ar fi, însă, tema sau tonul, discuția are anumite reguli, pe care interlocutorii trebuie să le respecte, dacă vor ca schimbul de păreri să se desfășoare corect, având ca țel ună evidențierea adevărului, și nu să degenerese în ceartă. Iată câteva reguli extrase din broșura „Arta de a discuta și de a glumi“:

Nu vă infierbintiți, păstrați-vă calmul. Respectați opinia interlocutorului.

Seleționați-vă argumentele și expuneți-le numai pe cele consistente; feriți-vă de cele care ar putea fi folosite împotriva dv.

Argumentul cel mai important păstrați-l pentru sfârșitul discuției.

Nu vă contraziceți interlocutorul cu orice preț. Acceptați-i unele afirmații, dar încercați să-i demonstrați că n-au legătură directă cu obiectul discuției.

Fiiți consecvenți; afirmațiile contradictorii nu vă vor aduce succes.

Există, însă, discuții și discuții, după cum există interlocutori și interlocutori. Se întâmplă ca de dragul victoriei unii să recurgă la fel de fel de șiretlicuri. Între alții, asemenea procedee n-au fost disprețuite de filozoful german A. Schopenhauer, care recomandă 32 de tipuri demne de a fi folosite în discuție. Cităm câteva:

Căutați să vă enervați adversarul, căci iritarea îl va face mai puțin apt de a raționa logic.

Dacă adversarul dv. are argumente serioase, deviați de la subiect.

Dacă nu aveți la îndemână argumente substanțiale, ridiculați-vă adversarul în fața asistenței, bătându-vă joc de păreri-le lui.

Invocați păreriile unor persoane autorizate pe care le respectă și adversarul dv. Dezorientați-vă interlocutorul printr-o avalanșă de cuvinte pseudosavante.

În ultimă instanță, folosiți cuvinte grosolane. În acest caz obiectul discuției va fi dat uitării și discuția va degenera în ceartă.

Și așa mai departe. Nu ne îndoim că din recomandările lui Schopenhauer veți afla cum nu trebuie să discutați.

I. Petrovski

VOCI „CELEBRE“

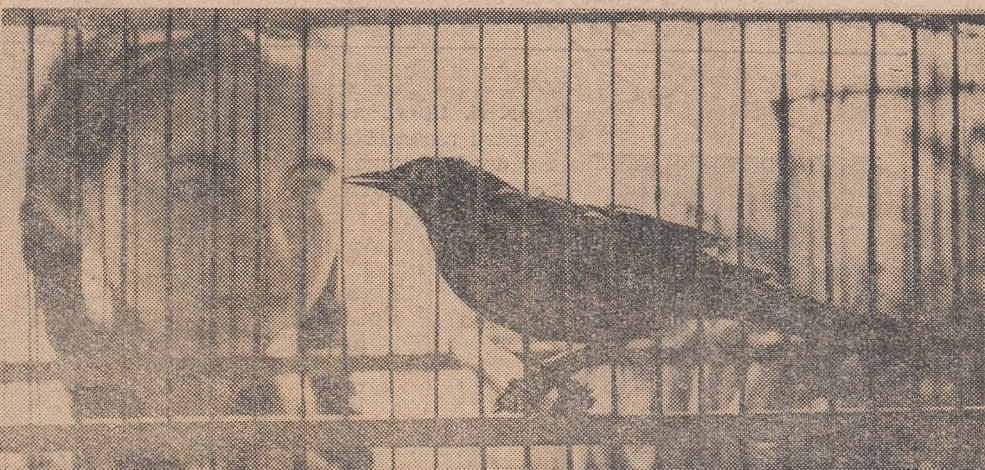
Fără partitură

Totul a fost neobișnuit: și concurenții, și interpretarea, și juriul. Neobișnuit a fost și concertul final al laureaților. Ei au cântat toți odată. Dar nu, n-a fost un ansamblu coral. Fiecare și-a cântat melodia preferată. O fi fost o cacofonie, spuneți? Nicidecum. Specialiștii au ascultat cu răsuflarea tăiată.

Pe scurt, e vorba de un concurs de păsări cântătoare, care a avut loc la Moscova.

Cîntecul canarilor e melodios, gingaș, variat. Virtuozii execută pînă la 20 de triluri în succesiune neîntreruptă. Membrii juriului au avut de apreciat fiecare tril în parte, sunetele din registrul grav și acut, coloratura și „recitativul“. Și vai de concurenții în a căror interpretare se strecura o notă răgușită sau scîrțîită! Li se scădeau pe loc șase puncte.

Vă închipuiți, poate, că vocea delicatelor cîntătoare se formează de la sine? Vă înșelați. Canarii sînt tentați să împrumute sunetele din cîntecul altor păsări. De aceea, ei trebuie feriți, de la vîrsta cea mai fragedă, de influențe străine. Peste colivia „învățăcelului“ se așază colivia



Juriu neoficial

„profesorului“, de obicei un mascul, știut fiind că masculii sînt mai buni interpreți. Alteori, coliviile se așază față în față, pentru ca viitorul cîntăreț să imite mișcările ciocului și gusei dascălului. În aceste condiții, se consideră că la vîrsta de 2-3 ani canarul e un cîntăreț format și dacă stăpînul găsește de cuviință, poate să-l prezinte la concurs.

Canarii cîntă întotdeauna cu multă plăcere. Totuși, pentru a evita eventuale surprize neplăcute la concurs, ei sînt ținuți cîteva zile în întineric. Invelitorile de pe colivii se scot în ultimul moment și păsările, plictisite de o tăcere îndelungată, își demonstrează măiestria în toată strălucirea ei.

Cîteva cuvinte și despre cei mai buni cunoscători ai... belcanto-ului păsăresc. Unul din ei e A. N. Ribanin, posesor al mai multor canari laureați la diferite concursuri. Un altul e N. F. Kuzmin, care preferă cîntătoarele păsării, „sălbaticile“, cum le numesc cu oarecare dispreț amatorii de canari. Păsările lui Kuzmin au primit în ultimii ani 15 medalii de aur.

N. F. Kuzmin își procură singur păsările. Înarmat cu o colivie în care e o pasăre cîntătoare („momeala“) și cu o plasă, el își alege un anume loc în pădure și trage cu urechea la cîntecul păsărilor. Fiindcă veni vorba, Kuzmin are o ureche muzicală perfectă, care nu-l înșală niciodată în diagnosticarea precisă a calităților vocale ale cîntăreților păsării. Dacă trilirile păsării îi sînt pe plac, cu puțină viclenie și îndeminare a și atras-o în cursă. Iar de aici înainte, drumul spre culmile gloriei îi e deschis...



DE PRETUTINDENI

Ce club preferați?

La Paris există un club al bărbaților grași. Cei ce doresc să se înscrie în club trebuie să îndeplinească o condiție obligatorie: să cîntărească cel puțin 100 kg. Parizienele — cele mai puțin svelte, bineînțeles, — nu s-au lăsat mai prejos și au înființat Clubul femeilor grase. Membrele clubului însumează respectabila greutate de 135 de tone. Luînd cuvîntul la o festivitate recentă, prilejuită de eliberarea carnetului de membră cu numărul 1000, președinta clubului (greutate — 194 kg) a adresat colegelor ei următorul apel: „Dragi femei grase! Nu cedați tentației de a slăbi! Gîndiți-vă că și grăsimea are farmecul ei“. La urma-urmei e, într-adevăr, parcă mai plăcut să faci parte din această asociație decît din Clubul slutilor, din Anglia. Tot în Anglia, la Londra, a fost înființat clubul amatoarelor de bere. Membrele lui nu se mulțumesc să-și demonstreze pasiunea pentru această băutură, ci organizează competiții: cine bea mai repede o halbă de bere? Unul din recorduri a fost realizat simultan de trei tinere care, în numai 15 secunde, au dat pe gît o jumătate de litru de bere.

La New York funcționează Clubul bilbiștilor. Condițiile de înscriere sînt clare. Un alt club american întrunește cetățeni cu numele Fred Smith. Dar pentru a deveni membru al susmenționatului club nu-i de ajuns să te numești așa. Ți se cere, în plus, promisiunea solemnă de a nu da nici unui copil numele Fred.

(Din „Smena“)

MICROGEOGRAFIE

Miniaturi pe hartă

Există state cu un teritoriu atît de mic, încît denumirea lor nu încapă pe hartă. În zilele noastre în Europa sînt șase state „pitice“: Andorra, Liechtenstein, Luxemburg, Monaco, San Marino și Vatican. Aceste țări în miniatură sînt mai mici chiar decît unele orașe mari. Andorra, de pildă, e de aproape două ori mai mică decît Moscova, Liechtenstein de vreo 5,5 ori, San Marino de 14 ori iar Monaco de 1000 de ori mai mic!

Legenda spune că Republica San Marino a fost întemeiată în anul 30 î.e.n. de un zidar pe nume Marino care, prigonit de feudali, s-a ascuns într-o peșteră din partea locului. Curînd i s-au alăturat alți meseriași care au format, treptat, o breasă de zidari liberi. Minuscula republică a reușit să-și mențină independența de-a lungul veacurilor datorită, în parte, fortăreței pe drept cuvînt inaccesibile, construită pe un vîrf de stîncă. Vă interesează, poate, să știți cum s-a concretizat aderarea republicii, în primul război mondial, la Antantă? Ea a sporit forțele armate ale acesteia cu... 15 soldați.

San Marino numără 15 000 de locuitori grupați în 30 de așezări, dintre care 10 orașe. În capitală locuiesc 2 000 de oameni. Satele sînt alcătuite din 3-5 case și 10-30 de locuitori.

Andorra e populată de numai 7 000 de inși, iar capitala ei e cea mai mică de pe glob: 1 500 de locuitori!

Cel mai tînăr stat dintre „statele-miniaturi“ e Liechtenstein, care și-a proclamat independența în 1719. Statul și-a făcut apariția fără vîrsare de sînge și fără con-



flicte diplomatice. Într-o bună zi ducele austriac Johann Liechtenstein a achiziționat cîteva moșii și s-a proclamat șef de stat.

Statul Monaco ocupă un petec, literalmente un petec de pămînt (ceva mai mult de 1,5 km²) de pe țărmul Mării Mediterane. Ca stat de sine stătător, Monaco există din sec. XIII. Aproape toate legile în vigoare în Monaco sînt identice cu cele franceze, iar delicvenții condamnați de tribunalul din Monaco își ispășesc pedeapsa în închisorile din Franța. În ce privește populația, Monaco întrece celelalte state mici. Pe 1,5 km² trăiesc 24 000 de oameni! Iar ca densitate a populației, întrece toate țările de pe glob.

(Din „Nedelea“)

Fotografii se amuză!



Veselie generală

Foto: G. Mutovkin

UMOR

Reclama, sufletul comerțului

Cele cîteva reclame, pe care le reproducem după săptămînalul „Nedelea“, au fost culese de G. Alexandrovici. Amator de acest soi de „perle“, G. Alexandrovici a extras din diverse publicații o anumită categorie de anunțuri comerciale: cele care imploră și pretînd, care ademenesc și șantajează, care mint cu seninătate și amenință dar care, în ultimă instanță, provoacă zimbete. Judecați singuri:

„Ținînd seama de costul mereu crescînd al vieții și morții, procurați-vă din timp produsele firmei noastre“.

(Anunțul unei firme de pompe funebre din Los Angeles).

„Deși rachetele noastre sînt încă inferioare celor rusești, ele au întrecut de mult rachetele Pentagonului“.

(Reclama unui magazin de jucării din Washington).

„Business-ul meu are nevoie de capul dumneavoastră“.

(Reclama unei frizerii din New York).

„În magazinul nostru puteți să vă procurați oricînd o pereche de cîrje în schimbul unei perechi de schiuri“.

(Reclama unui magazin de articole sportive din Innsbruck).

„Un fost oncaș (spărgător de case de bani), lovit de soartă, dar care a reușit să agonisească o sumă bunicească, dorește să se căsătorească. Condiții obligatorii pentru

candidate: reputație nepătată și familie respectabilă“.

(Ziarul „Auckland News“, Noua Zeelandă).

„Agenții noștri sînt niște hiene fioroase care descoperă falimentele potențiale și achiziționează, la prețuri derizorii, obiecte de valoare“.

(Anunțul unui magazin de antichități din New York).

„Bărbații care nu știu ce-i frica, care cunosc la perfecție jiu-jitsu, se pricep la imblinzirea fiarelor sălbatice și nu sînt înșurați sînt rugați să se înscrie în Asociația arbitrilor de fotbal“.

(Anunțul apărut într-un ziar din Buenos Aires).

„Angajăm secretară care să arate ca o femeie, să gîndească ca un bărbat, să fie manierată ca o lady și să muncească ca un cal“.

(Anunț din ziarul „Illinois State Reggie“).

„Stîlpii noștri de telegraf răstoarnă mașinile numai din spirit de autoconservare“.

(Anunț afișat pe șoseaua East—New Portland, S.U.A.).

„Direcția expoziției are cîinstea de a înștiința pe vizitatori că tablourile expuse sînt pázite de cîini răi“.

(Anunț dintr-o expoziție de artă contemporană deschisă la Londra).